

Szerkesztőség
Budaörsi úton

D) Rámásetter Róbert

BUDAPEST

KELLET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bármenetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok

Ára 5 lej

megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő dr. Márton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bucuresti szerkesztő Hát-szegi Ernő, Strada Matei Măro 5.

Szerda, 1935. január 30

5695. ÉV.
SEBAT 26.

XVIII. ÉVF.
25. SZÁM.

VILÁG TÖRKE

A palesztinai arab politika válsága

A palesztinai arabok 1934 decemberére összehívott 8. kongresszusát egy hónappal elhalasztották. E hír mögött az arab politikai élet súlyos belső válsága húzódik meg. Az arab exekutív, mely valamikor nagy szerepet játszott az arab nemzeti mozgalomban, a teljes felbomlás állapotában van s különösen elnökek, Musa Kasim Pasa halála óta elvesztette minden akcióképességét. Az exekutív elnöki székét a belső harcok következtében betöltetlenül hagyták, ennek viszont az a következménye, hogy az exekutív elvesztette befolyását az ország eseményeinek alakulásában. Az exekutív legutóbbi ülésén elhatározta, hogy a kongresszusi választásokat *pártlisták* és nem *személyi* jelölések alapján fogják lefolytatni. Ezzel a családi körök szűk kereteiből akarták kiszabadítani az arab politikai életet és azt egy politikai programért és jelszavakért való átfogó harc színterévé akarták tenni. De miután ilyen feladatokat nehezen lehet határozatok alapján keresztülvinni, az új pártok most sem programatikusan nézeteltérések, hanem a régi családi érdekek alapján kezdtek meg szervező munkájukat.

Elsőnek Ragheb Bey Nashashibi, Jeruzsálem bukott polgármestere szállott sikra pártjának megszervezéséért és megerősítéséért. Pártját „A nemzeti védelem pártja”-nak nevezi és főtevékenysége abban áll, hogy egy törvényhozó tanács (Legislative Council) létesítését követeli és propagálja Palesztinában. Hír szerint Nashashibi az arabok legközelebbi kongresszusán az arab exekutív elnökségére jelölteti magát. A párt ezenkívül új választások kiírását követeli a legfőbb muzulmán tanácsra, mely ma teljesen a főmufti pártjának kezében van és a főmufti emberei foglalják el a muzulmán egyház összes jörfizetett állásait.

A Husseini család, vagyis a főmufti is megalakította a maga külön pártját „Arab föderáció” név alatt, mely új címtábla alatt a Mufti-csoport régi családi politikáját folytatja.

A pánarab „Istaklal”-párt, mely eddig nem fejtett ki Palesztinában erősebb párttevékenységet és amely fiatal arab intellektuelek kis csoportjából, de igen aktív elemekből tevődik össze, erős szervező munkához látott és elhatározta, hogy saját pártirodát állít fel Jeruzsálemben.

Jól informált körök szerint az arabok eme újszerű „párt-ipara” — ahogy azt Palesztinában nevezik — inkább szezon-szerű jelenség, mely a kongresszusi választásokkal áll szoros összefüggésben, mint az arab közvélemény politikai differenciálódása.

Ez a momentáni helyzet az arab táborban és az arab pártok egymásközötti viszonyában. Ha azonban a zsidó érdekek szempontjából nézzük a helyzetet, két tényezőt látunk, melyek alkalmasak arra, hogy aggodalmakat ébresszenek a mi körünkben. Az első tényező az arab ifjúsági szervezetek, melyeknek tevékenysége a multban különböző alkalmakkor egészen veszedelmes formákat öltött. A második tényező a főmufti és csoportja, mely nem légszik meg a maga hatalmi pozíciójának biztosításával az arab életben, hanem vállalási jelszavakkal és izgatásokkal operál a cionizmus ellen, ugy Palesztinában, mint — sőt főleg — a többi arablakta országokban. A legfőbb muzulmán tanácsot és a mohamedán egyház földjeinek igazgatását (Wakf) harci eszköznek akarják beállítani a cionizmus ellen a földvásárlás terén.

A zsidó ügyvédek kenyeréért megindult a parlamenti harc

Cuza professzor és Pamfil Seicaru a numerusz klauzusz bevezetésének érdekében szólaltak fel a kamara mai ülésén

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tud.) A kamara mai ülésén Cuza a jegyzőkönyvhöz szólalt fel. Pamfil Seicaru interpellációjával kapcsolatban hangsúlyozta, hogy az ügyvédi kamarák szelektója tulbalagja az interpelláció kereteit, mert ez a kérdés egyben a nemzeti munka védelmének a kérdése. Romániában különösen a középosztály teljesen el van idegenítve. — Erre az állapotra reagáltak a keresztény diákok, akik a numerusz klauzusz követelik. A román diákság a legnagyobb nyomorban él, anyagi lehetőségeik csak a zsidóknak vannak. Az ügyvédek az idegen érdekek szolgálatában állanak, zsidó bojtárokat alkalmaznak és bojtáridéjüket sem tudják elvégezni.

A diákság megmozdulása csak jeladás volt a nemzeti munka védelmének követelésére.

Miért tudja Magyarország bevezetni a numerusz klauzuszot már évekkel ezelőtt és miért nem tudja bevezetni Románia?

Ezután Cuza varsói jelentést olvasott fel. Eszerint a varsói parlamentben már megkezdtek a numerusz klauzusz törvény vitáját és a törvényjavaslat napirendre tüzéséhez a baloldali pártok is hozzájárultak. Magyarországon a közélet minden vonalán alkalmazták a numerusz klauzuszot, annak ellenére, hogy a zsidóság óriási erőfeszítéseket tett és a Népszövetséghez is fordult. A Népszövetség azonban leszögezte, hogy

elvben nem lehet beleszólása abba, hogy, ahogyan egy ország a nemzeti problémáit megoldani akarja.

Effeferescu többségi: Az ügyvédi kar méltóságát minden áron meg kell őrizni. Az

ügyvédek kezében nyugszik a felek vagyona, becsülete és élete. Az ügyvédek anyagi függetlenségüknek kell lenniük.

Cuza: Azt én sem tagadhatom, hogy az ügyvédi kamarákban hatvan százalékban vannak képviselve a zsidók.

Pamfil Seicaru: Az ügyvédi kar problémáit nemcsak professzionális, de nemzeti szempontból is kell kezelni. Az ügyvédeknek biztosítani kellene a polgári életlehetőséget, de a helyzet az, hogy ma az ügyvédek közül rendkívül sokan nem tudnak megélni. Kétségtelen, hogy az ügyvédi kamarák több sége nemromán elemekből tevődnek össze.

Effeferescu: A dolgnak ez a része nem érdekel.

A nemzeti munka védelmének kiterjesztése ellen nincs is kifogásom.

Annnyit azonban megállapított, hogy az ügyvédi kar működése ellen még nem hozhat fel vádat.

Cuza: Az ügyvédek a zsidók érdekeit képviselik.

Effeferescu: Tiltakozik ez ellen és hangsúlyozza, hogy az ügyvédség az a polgári kaszt, amely a legfüggetlenebb.

Cuza: Vasiliu-Clujnak egy akciójáról beszámolt a numerusz klauzusz követelésére vonatkozó körítést összesen csak száz ügyvéd írta alá, míg az ügyvédi kar nagy többsége nem akart hozzájárulni.

Culnescu nemzeti parasztpárti reflektál ezután Dinu Bratianunak a prefektusok értekezletén tartott beszédére, amelyben a prefektusoknak olyan utasításokat adott, hogy a Bentoiu-féle Skoda-jelentést a tanárok, bírák és tisztek között terjesszék.

Hatezer munkást kell alkalmazzon Romániában Ford

Bucuresti-Bukarest, január 29. A kereskedelmi minisztérium hivatalos átiratot intézett a Ford-művekhez, melyben tudatja, hogy a román kormány hozzájárult a gyár kéréséhez, hogy Romániában autógyárat létesítsen. A Tempo értesülése szerint a gyár Romániában kívül Törökország, Jugoszlávia és Görögország számára fog autót gyártani s már meg is állapodtak abban, hogy a gyár üzemeit Floresti mellett (Prahova megye) építik fel Cantacuzino herceg volt birtokán. A lap úgy tudja, hogy 3 milliárd lejt fognak

a gyárba fektetni, 3000 autót fognak évente gyártani, 6000 munkást alkalmaznak és csak az osztályfőnökök, valamint a technikai vezetők lesznek amerikaiak. A gyár munkásai számára modern házakat építenek, amelyek augusztusra el is készülnek. A szükséges gépeket és alkatrészeket 3 hajón fogják Romániába hozni, míg a vasat és acélt az országban szerzik be. Remélik, hogy augusztusra sikerül üzembe helyezni a gyárat és annak megnyitásán maga Ford is jelen lesz.

Le akarjuk azonban szögezni azt, hogy a Román Opea ügyvezetését az állam legnagyobb fórumai által megbízott szakértők irányítják és azokba az ügyekbe semmiféle „elemeknek” nem lehet beleszólása.

Es éppen ezért csodálkozással és megütközéssel vesszük tudomásul, hogy a Román Opera igazgatósága és a hatóságok nem vették elejét a füttynek, amit feltétlenül meg lehetett volna tenni az első fellépés tapasztalatai alapján.

Csodálkozunk ezen, mert hiszen a Román Operát az állam tartja fenn, súlyos milliókat kitevő szubvenciókból és ebből nem utolsósorban veszi ki részét az ország adófizető zsidósága.

De nem hallgatnánk el azt sem, hogy a Román Opera termék estéről estére jórészt zsidó közönség tölti meg, mely művészetszeretéről évek hosszú sora óta már — azt hittük — meggyőzte a Román Opera vezetőségét.

Erdély egyetlen és magasnövő dalszínhá-

Az új költségvetés

Slavesen pénzügyminiszter helyzete a legkevésbé sem irigylésre méltó.

A folyamatban lévő költségvetés eddig több, mint kétmilliárd lejes deficitet jelez és remény sincs arra, hogy a hátralévő két hónapban kiadósabban fog dolgozni az adóprás.

Végeredményben több, mint 16—17 milliárd lej nem fog befolyani az államkasszába. Ezzel szemben a költségvetés előirányzott végösszege 22 és fémilliárd lej volt.

1930 óta évről-évre a költségvetési egyensúly körül végeznek ekvilibrista erőmutatványokat a pénzügyminiszterek anélkül, hogy egyetlen egyszer is sikerült volna a bevételeket és kiadásokat egyensúlyi helyzetbe hozni.

A látszat szerint a pénzügyminiszter feladata egyszerű: leredukálni a kiadásokat a várható bevételek nivójára.

Igen ám, de abban a pillanatban, mihelyst ez a redukciót akár fizetések csökkentése, akár az állami tisztviselők elbocsátása, akár az állam anyagi kiadásainak mérséklése révén keresztül vitték, érzékenyen csökkentették egyúttal a nemzetgazdaság teljesítő képességét is. Az összegek, amelyeket az állam szállítótól, vagy tisztviselőtől elvont, gyengítik az általános fizetőképességet, tehát visszahatnak az állam adóbevételeire is.

Igy jött létre az a cirkulus vicisus, amely immár ötödik éve tart: amilyen mértékben csökkentik a kiadásokat, olyan mértékben csökkennek emiatt az állami bevételek és a deficit örögi következetességgel üti fejét minden év végén a költségvetés számvetésnapján.

Ván egy minimum, amelyen túl a kiadások nem csökkenthetők anélkül, hogy az állami apparátus nyugodt és normális működésében fennakadna az álljon be. Az anyagi kiadásokat nem lehet redukálni annyira, hogy ne legyen tinta és papirus az állami hivatalokban és a személyzeti kiadások sem csökkenthetők a végtelenségig.

A haj az, hogy a tisztviselők elbocsátásánál inkább a politikai bosszu, mint a szükségesség kritériuma érvényesül. És az anyagi kiadások közül éppen azokat nem törölték, amelyek a legkönnyebben lettek volna nélkülözhetők. Ezek a tételek ugyanis fontos magánérdekeket szolgálnak s így van ki megvédi őket a pénzügyminiszter vörös ceruzájával szemben. A közérdeket szolgáló tételekért viszont senki sem emeli fel szavát.

Ezek elemi igazságok. De éppen az a szomorú, hogy az elemi igazságokat szokták a legkevésbé figyelembe venni.

Füttykoncert az Operában

Pillanatsnyilag nem érdekel bennünket, hogy Schwartz Vera milyen nemzetiségű. Nagyon sokan állítják róla, hogy zsidó, ő maga pedig születési bizonyítvánnyal hajlandó bizonyítani az ellenkezőjét.

Távol álljon tőlünk tehát minden olyan szándék, amellyel Schwartz Vera születési bizonyítványának hitelességét cáfolnánk meg és egyáltalában nem foglalkoztat, hogy antiszemíták és zsidók is véletlenül zsidónak néztek a világhírű énekesnőt.

Érdekel azonban a fütty, ami Schwartz Verát éppen akkor szakította meg éneklése közben, amikor Tosca imáját röpitette fel az Egek országába.

Érdekel azért, mert ez a fütty — bármiről is tanuskodják Schwartz Vera születési bizonylata — a zsidónak szól, mert, mint már első koncertjén is kiderült, egyesek nem látják szivesen, hogy a kolozsvári Román Operában zsidók énekeljenek.

Ezeknek az elemeknek most nem volt szerepségük, mert a fütty elhangzott ugyan és megfelelő hatást is ért el úgy a művésznőnél, mint a közönségnél — de a születési bizonyítvány egyelőre meg nem dönthető módon igazolja, hogy a dologban a kifüttyült művésznő ártatlan.

Nem is ez a döntő szempont, mely miatt a tegnap esti füttyöt lapunk hasábjain fellevenítjük.

ek

BOROKAT

ország csak saját keze...
vissza Genfba és nem...
ások után. A nemzeti...
kik részt vettek a ta...
natalmázták Hitler...
észéről vezesse a nem...
annak ellenére, hogy...
ra szeretnének helyez...
ngoi-olasz tervekkel...
Európa népeinek közé

vel folytatott megb...
acht-tal és a Heichs...
tagyalt, akikkel kö...
tetett irányelveket...
a, hogy Németország...
natomal kezében van...
a katonai, a nemzeti...
a gazdasági, amit...
Hitler kezében a poli...
ratifiták a német...
t irányát, melyet má...
megvalósítani. Ha...
került is közös neve...
nalmi tényezőt, bel...
távoiról sem nevez...
az a viszony, mely a...
zeti szocialista párt

bachter tegnapi szá...
a meggyilkolt Schlei...
tervezett államsiny...
ar 29-én akart véghez...
ra szorítottok, de sem...
nyitókokkal nem tá...
Politikai körök szerint...
amadás akar lenni a

atmoszférában bolond...
ni magunkat vagy...
delmünket.

megtámadták Kolozsvár rabbiját

ár 28. (Az Uj Kelet...
a Ferdinand király...
ját szökött le. A Vas...
Mózes, a kolozsvári...
bija József fiával és a...
Littmann Jakabbal és...
A hid közepén három...
támadta meg a rabbit...
nyos zsidóságok közep...
üket. A járőrök a...
ségére siettek, majd a...
rendőrséget a vereke...
ti rendőrségre állított...
jegyzőkönyvet vettek...
feljelentést tesznek a...
közül az egyik városi...
zsidósága érhető meg...
borodással szerzett tu...
lan támadásról.

Kommunista Szófiában

Néhány felfegyverzett...
tegnap este egyik...
telefonhuzalokat, meg...
és beszédet intéztek a...
a titokban értesített...
a kommunis...
20 kommunista tegnap...
környékén egy mun...
ngedték továbbmenn...
szédet intéztek hozzá...

URAT

Míg 1933-ban a palesztinai arab tüntetések a zsidó bevándorlás elleni harc jelzőjeivel indultak meg, úgy most a főszereplő a zsidó földvásárlásokra helyezik. A mufti az utóbbi időben sorra járja az arab falvakat és éles agitációt fejt ki a zsidóknak való földeladás ellen. Megesketi a felhívásokat, hogy nem adnak el földet zsidóknak. De nem elégszik meg ezzel, hanem szisztematikus munkával igyekszik konfliktusokat és pereket előidézni a földek körül és ezeknek vallási jellegű kölcsönöz. A legfőbb muzulmán tanács legújabbban a fontosabb stratégiai pontokon, mint földvásárló igyekszik fellépni a zsidó érdekek ellen. Ebből a célból igyekszik a tanács 100 ezer fontos bankkölcsönhöz megszerezni a kormány hozzájárulását. A kormány engedélye nélkül ugyanis nem vehet fel nagyobb kölcsönt a tanács. Egyes lapok azt a téves hírt közölték, hogy a muzulmán tanács egyenesen a kormánytól akar kölcsönt kapni. Ez azonban nem felel meg a valóságnak. A mufti és környezete utjába akar állni a zsidó földvásárlásoknak és elő akarja teremteni az ehhez szükséges anyagi eszközöket. A manőver mögött azonban a földhódításon kívül egy másik szándék is rejlik, nevezetesen, hogy minden alkalmat kihasználjanak az ország közvéleményének izgatására és a kedélyek felkorbácsolására.

Különösen a hulei zsidó földvásárlás után lépett erős aktivitásba a mufti-csoport és mindent elkövet, hogy ezen a területen is komplikációkat és nehézségeket idézzon elő az ottlakó arabok és a zsidók között. Az ezirányú izgatások azonban kudarcba fulltak ezen a területen. A Hulevidéken élő arabok nem hagyják magukat eszköznek felhasználni. Ellenkezőleg: megelégedésüket fejezték ki afelől, hogy érdekeik és jogaik biztosítva vannak a földek átadása kapcsán. A Hule-területen történetek döntő jelentőséggel bírnak arra nézve, hogy milyen irányt kell szabni a zsidó földvásárlásokat is, de a nagyobb területek megszerzésénél — és ilyen tranzakciókra nagy lehetőségek vannak még — gondoskodni kell a területen lakó arabok érdekeinek kielégítéséről, hogy ily módon meghiúsítsuk a zsidóellenes izgatásokat.

Annai bizonyos, hogy ott, ahol kis földdarabokat vesznek meg a zsidók, az arab izgatások könnyebben érvényesülnek az arab környezetnél, míg a nagy területek megszerzésénél, amikor egy egész vidék kerül zsidó kézbe, nehezebben tud behatolni az ilyen agitáció. A kis zsidó földvásárlások összefüggő egységet kell, hogy képezzenek és arra kell törekedni, hogy szétzúrt zsidó pozíciók helyett nagy, zárt egységek kerüljenek zsidó kézbe és zsidó munka alá.

— Öngyilkos pénzügyigazgatósági tisztviselő. Temesvári tudósítónk jelenti: Tegnap délután öt órakor, amikor Triconeseu pénzügyi tisztviselő a pénzügyigazgatóság inspekcións szobájába benyitott, megdöbbenve hátrált vissza. A szoba ablakának kilincsről elkékült arccal légett Littera Károly dr. tisztviselő, halántékából pedig sötét csikban vér szivárgott. A mentőorvos megállapítása szerint a halál már néhány órája állott be. A rendőrség részéről Popescu komiszár jelent meg a helyszínen. Kihallgatták az öngyilkos Trattner nevű kollégáját, aki a délelőtti órákban még beszélt a szerencsétlen emberrel és akinek elpanaszolta Littera, hogy áthelyezték Oravicára. Nem tudja elviselni, hogy el kell válnia családjától, egyelőre pedig még anyai pénze sincsen, hogy az utiköltségét fizesse Oravicáig. Dr. Littera egy év előtt szerepelt a nyilvánosság előtt, amikor egy adóperceptor sikkasztási ügyébe keveredett bele. Nagynehezen sikerült bebizonyítania ártatlanságát, de egész vagyona ráment a perköltségekre, sőt még nagy adósságokba is vorte magát. Azóta állandóan lehangolt volt, míg most véget vetett életének.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

T. V. Toplita. A zsidó elemisták hitoktatásának költségét a hitközség, kell viselje. A Brith Trumpeldor erdélyi központja Petrozsényben van. Vezetője dr. Abrahámné.

SELECT MOZGÓ Ma utoljára:

A BROADWAY TITKAI

izgalmas film, rendkívüli rendezés-sel, főszerepekben:
CONSTANCE CUMMINGS, PAUL KELLY, GREGORY RATOFF.

Csütörtöki kezdettel:

A MOSZKVAI LÁNY

(Mandelay)
gyönyörű film, ritka szép és érdekes állatfelvételekkel, megrendítő tartalommal.
Főszerepekben: RICCARDO CORTEZ, KAY FRANCIS, WARNER OLAND.

Botrány az angol alsóházban

„Le az éhség kormányával!” — kiabálták a korszatról Macdonald felé

London, január 29. Az angol alsóházban tegnap szokatlan incidens játszódott le. Buchanan munkaspárti kritikával illette a kormány munkanélkülieket segélyező akcióját és hangoztatta, hogy az ötmillió

fontos segély nem felel meg a célnak. Mac Donaldot ki kell közösníteni a politikai élet. Erre több férfi és nő a korszatról kiabálni kezdett: Le az éhség kormányával! A kiabálókat elővezették.

A kolozsvári magyar sajtó a vádlottak padján

A sinfalvai rombolások cikkiróinak sajtóperre a kolozsvári törvényszéken. Február 19-ikére halasztották a tárgyalás folytatását

Cluj-Kolozsvár, január 29. Nem nagy befogadóképességű a kolozsvári törvényszék negyedik szekciójának tárgyalóterme. Egyetlen hosszú padja azonban, amely az egyik faltól a másikig fut, ma vádlottak padjává lett. Egész hosszában vádlottak ülnek a padon, még pedig ugyanazon per vádlottai. Kisebbségi újságírók, akik az 1932-i sinfalvai antirevizionista tüntetésekkel és rombolásokkal kapcsolatos cikkek miatt kerültek a vádlottak padjára. Csaknem minden kolozsvári magyarnyelvű napilap képviselve van a vádlottak révén. Szász Endre, Szentmrey Jenő, Olajos Domokos, Zomora János, Walter Gyula, dr. Zagoni István, Végh József, Bakos Aladár és Kovrik Károly a Keleti Újság tordai tudósítója, a vádlottak.

A vádlott hírlapírók mind elismerik magukénak az inkriminált cikkeket és kijelentik, hogy vállalják a felelősséget azokról. A vádlottak kihallgatása után egész sor tanu következik. Egytől-egyig a rombolások szenvedő hősei, akiknek vallomásaival igazolni akarták a vádlottak az újságcikkeket, amelyekért a vádlottak padjára kerültek. Van a vádlottak között unitárius pap, parasztagazda, urinó, orvos, kik

mind szenvedő hősei voltak az emlékezetes tüntetéseknek. Kihallgatják a sinfalvai kórház főorvosát, Borbély Sámuel doktort, a falu unitárius lelkészét Arkosi Tamást. A vallomásokból azután felelevenedik a hallgató előtt az 1932-i sinfalvai május. Van olyan a tanuk között, aki tanuvallo-mása mellett sebhelyeit is rögtön a bíróság elé tárja és meséli tovább a május 28-i emlékeket. Egy sinfalvai hölgy háromnegyedes bundában mosolyogva adja elő emlékeit, amint mitsem sejtve sógornőjével és annak kis gyermekével sétált az uccán este nyolc órakor és ekkor érte őket a támadás. Ő idejében el tudott szaladni, de az ismeretlen valaki kitépte kezéből esernyőjét és táskáját. Sógornőjét azonban alaposan megverték a kislányával együtt, úgy, hogy orvosi kezelés alatt állottak hosszú ideig. Egy parasztagazda betört fejét mutatja a bíróságnak.

A bíróság ezután dr. Boros kolozsvári unitárius püspököt és más tanukat szólított be kihallgatás végett, akik azonban nem jelentek meg és így február 19-re halasztották a tárgyalást, amikor beidézük a per még hiányzó tanuit.

Habsburg Ottó feltűnéstkeltő és megcáfolt nyilatkozata egy párizsi napilapban

„El tudom képzelni a parlament nélkül való kormányzást”. Ottó főherceg nyilatkozatának helyesbítésére kérte fel a Paris Soir

Párizs, január 29. Habsburg Ottó királyfi hosszabb idő óta Párizsban tartózkodik. A múlt héten felkereste a Paris Soir című egyik legelterjedtebb francia napilap munkatársát, kivel a királyfi igen hosszan elbeszélgetett.

A királyfi a beszélgetés folyamán kitért arra is, hogy miképpen képzelné el a kormányzást akkor, ha király volna.

— A királynak — mondotta a királyfi — a modern államban nem szabad csupán reprezentatív egyéniségnek lenni. Ez az állapot valamikor talán helyes és rendjénvaló volt. Ma arra van szükség, hogy a király kellő tudással felkészülve ne csak irányítsa, hanem vezesse is országa ügyeit. A kormányzó a modern államban nézetem szerint csak a kormány tagjai és a király közötti kapcsolatot tarthatja fenn, azonban lényegesen kisebb hatáskörrel szabadna rendelkeznie, mint amilyen felett ma a valóságban egyik-másik miniszterelnök rendelkezik. A kormány tagjai legyenek szakemberek, azonban ezt sem úgy képzelem, hogy az igazságügyminiszter legyen például kitűnő elméleti jogász.

Az igazságügyminiszter szerepe tapasztalatait az életből, én például az ügyvédi irodából hoznám el az én igazságügyminiszteremet, ez a miniszter az élet és nem a holt betű embere volna.

— A pártokról nem sokat tartok. Valamely a népre, a nemzetre és az államra nézve hasznos szellemiség nem fejeződik ki valamely pártpolitika keretében. A pártpolitika eszközeivel együtt rendszeren csak arra jó, hogy valamely másik párttal állandó viszályban éljen. Az országok belpolitikája tulajdonképpen a pártok egymással vívott harcának története. Ez már csak azért is helytelen, mert egy párt rendszerint a hasonló gondolkozású emberek öszszesége — a legjobb esetben — holott valamely államalakosságának igazi rétegeződése csakis a rendek alapján képzelhető el. Csakis a rendi közösség az, mely igazi egységé tudja kovácsolni az osztályokat, ugyanez azonban meg kell állapítani azt is, hogy mesterséges uton nem lehet rendeket teremteni. Ausztriában például sem rendek, sem rendi szellem a szó szorosán vett értelmében nincsen, szemben Magyarországgal, ahol a rendi szellem és a rendek egy évezreden át fejlődtek ki.

— A parlament nélkül való kormányzást nagyon jól el tudom képzelni. A modern államban a parlament csak véleményező, felterjesztő szerv lehet, inkább afféle „szakértők testülete”, azonban úgy gondolom, rég elmúltak azok az idők, amikor a parlament dönt az ország és a nép sorsáról.

A királyfi interjúja nemcsak Párizsban, hanem Bécsben és Magyarországon is nagy feltűnést keltett. Különösen a magyar legítimisták körében. Erről nyilván értesíthették is a királyfit, ki néhány nappal ezelőtt helyesbítésre kérte fel a Paris Soir. A királyfi helyesbítő nyilatkozatában nem mondja, hogy a parlamentáris-musra vonatkozó kijelentéseit nem tette meg, hanem csak annyit mond, hogy azokat Ausztriára értette csupán, nem pedig Magyarországra.

„A magyar alkotmány — mondja ez a nyilatkozat — ezeréves hagyományokon alapszik és eléggé rugalmas ahhoz, hogy elviselhesse a parlamentet.”

Immanuel Olsvanger és Rachel Klompusz temesvári látogatása

A temesvári zsidóság hatalmas ünneplésben részesítette Palesztina kiküldöttjeit

Timisoara-Temesvár, január 29. Az erdélyi Keren Hajjeszod kampány két kitűnő vendége: dr. Rachel Klompusz és dr. Immanuel Olsvanger vasárnap érkezett meg Temesvárra, ahol két nagyszabású mitinget vettek részt. Immanuel Olsvanger szónoki művésze, mélyenjáró gondolatainak tökéletes egyszerűséggel történő kifejezése Temesváron éppen úgy megbabonázta a hallgatóságot, mint mindenütt, ahol a Keren Hajjeszod akció során megfordult. Január 26-án este „Individuális és kollektív művészet” c. előadást tartotta meg a belvárosi orthodox hinközség nagytermében. Az Uj Keletben már ismertem, mélyenjáró és a modern irodalomtudomány minden érteit felsorakoztató, de a tudós egyéni gondolatait kivétöl beszédre lelkes ünnepléssel választotta a termet zsufolóság megtöltő publikum. Az előadást dr. Weisz Arthur, a Keren Hajjeszod koratórium elnöke vezette be, aki meleg szavakkal mutatta be az előadót a közönségnek.

A cionista miting Vasárnap délelőtt 11 órakor az Apolló moziban tartotta meg nagy mitingjét a Keren Hajjeszod, amelyet dr. Weisz Arthur beszéde nyitotta meg. Weisz Arthur nagy vonalokban ismertette azt a gigászi munkát, amit a világ zsidósága végez az új Palesztina felépítéséért. Az elmúlt évben újra 42 ezer zsidó helyezkedett el az országban, 42 ezer ember, akik sehol máshol nyugalmat nem találhattak. A haifai kikötő fontosságáról, majd a jeruzsálemi vizellátásról beszélt. Jeruzsálem most kap vizet és a három-ezer éves város most kezd meg azt a fejlődést, amelyet történelmi múltjánál fogva megérdemel. A Jewish Agency nagyon-tosságu kölcsönről beszélt ezután, majd dr. Rachel Klompusznak adta meg a szót, aki futólag érintette az ercei eredményeket és a gálutbeli zsidóság életéről beszélt. Minden gáluti országban valami feszültség tartja állandó izgalomban a zsidókat. Hová kell fordulnia ennek a feszültségnek? Nem lehet másként, mint hogy a Palesztina építési munkájára koncentrálódjék a zsidó nyugtalanság, mely ma az egész világ zsidóságát egyaránt áthatja.

Palesztina és a német zsidóság Utána Immanuel Olsvanger beszélt a németországi zsidók helyzetéről. Megszületett a zsidó emigránsnak az a típusa, amely nem a politikai emigráns: a zsidó emigráns. Az emigráció szörnyűségei nemcsak egzisztenciákra ment, de a német zsidók lelkére. A négyszáz évvel ezelőtti spanyol üldözések nem törték meg annyira a zsidóságot, mint az a rezsím, mely ma Németországban a zsidóságot sújtja. A németországi zsidók palesztinai telepítéséről beszélt, majd a gálutbeli zsidóság munkájáról, melyet az összeomló népi energiák áttranszponálása és újra élesztése érdekében kell elvégeznie.

— Biztosítva van Németország kenyérellátása. Berlinből jelentik: Külföldi sajtóhírekkel ellentétben megállapítják, hogy a birodalom lakosságának kenyérellátása a jövő év elejéig teljes mértékben máris biztosítva van, mert a készlet meghaladja a 14.3 millió tonnát.

EMIL LUDWIG:

HINDENBURG UTJA A CSÁSZÁRTÓL HITLERIG

VI.

Salamoni ítélet a hitlerista katonatisztek fölött

nélkül való kormányzást... nem képzelné. A modern... ment csak véleményező...

otmány — mondja ez a... erüves hagyományokon... rugalmas ahhoz, hogy... amentet."

Olsvanger... Klompusz... látogatása

zsidóság hatalma... jezeit Palesztina... időit

ár, január 29. Az erd... d kampány két kiti... Klompusz és dr Im... vasárnap érkezett meg... két nagyszabású miting... nuel Olsvanger szónoki... áró gondolatának töké... el történő kifejezése... Tegye megabonázta a hall... indenütt, ahol a Keren... rán megfordult. Január... uális és kollektív művé... tartotta meg a belvárosi... nagytermében. Az Új... ertett, mélyszórtó és... tudomány minden érveit... a tudós egyéni gondol... re lelkes ünneppel vá... sfulóság megtöltő publi... dr Weisz Arthur, a Ke... tórium elnöke vezette be... al mutatta be az előadót

A cionista miting... 11 órakor az Apollo... eg nagy mitingjét a Ke... yet dr Weisz Arthur be... Weisz Arthur nagy vo... azt a gigászi munkát... ága végez az új Palesz... az elmúlt évben újra... dett el az országban, 42... ehol máshol nyugalmat... haifai kikötő fontossá... zsalémi vizellátásról bes... kap vizet és a három... nost kezdi meg azt a... történelmi multjánál fog... Jewish Agency nagyfon... beszélt ezután, majd dr... k adta meg a szót, aki... erenci eredményeket és a... tétéről beszélt. Minden... ami feszültség tartja... a zsidókat. Hová kell... feszültségnek? Nem le... hogy a Palesztina építés... áldóják a zsidó nyugta... egész világ zsidóságot

ma és a német zsidóság... Olsvanger beszélt a né... helyzetéről. Megszületett... az a típusa, amely... gráns: a zsidó emigráns... yúségei nemcsak egész... a német zsidók lelkére... zelőtti spanyol üldözések... nyira a zsidóságot, mint... ma Németországban a... németországi zsidók pa... l beszél, majd a gálut... ájáról, melyet az össze... áttanszponálása és újra... kell elvégeznie.

Németország kenyér... elentik: Külföldi sajtó... megállapítják, hogy a... nek kenyérelátása a... as mértékben máris biz... készlet meghaladja a

Amíg az előző palotában rang, fizetés és... elosorolva befolyás körül folyt a harc, oda... ant allandoan nőtt a munkanélküliség. A... nevtelen korost, amelynek jövetel szolgált... autoleg ez az egész mozgás, 1929-től kezdve... utóerte a pénz válsága. Nem a Franciaország... nak fizetett jövételt, amelyet amugyis csak... a külföldi kölcsönökből feleztek, hanem... a rendszernek az egész világon bekövetke... zett megrendülése tette munkanélkülivé az... ipari államokat. Szabad idő, éhség és az ebből... fakadó nihilizmus különböző vedegyletekbe... lizte az embereket.

Az első ilyen alakulatokat a jobboldali... teremtette. A köztársaság az ezekkel szem... beni védekezés céljából hívta létre a maga... fegyveres szervezeit. Természetes, hogy a... két szárny azonnali ellenségesen állott egy... mással szemben és a német ifjú harci keve... verkedésekben, merényletekben és támadá... sokban nyilatkozott meg. Mídon Hinderburg... hatalomra került, négy magánhadserget ta... lált az országban, amelyek közül mindegyik... legalább oly számos volt, mint a Reichswehr... Mint tiszteletbeli tagja a Stahlhelmeinek... amelyek zászlói alatt választották meg a... köztársaság elnökének, idegenül állott a bal... oldali alakulatokkal, a Reichsbannerrel és a... Rotfronttal szemben. Mindenesetre állandóan... visszatérő lelkiismereti kérdés volt számára... hogyan őrizze meg pártatlanságát az öt had... sereg között. (Reichswehr, S. A., S. S.,... Stahlhelm, Reichsbanner, Rotfront.)

Versenyfutás a „törvényességért”

Ezeknek a védszervezeteknek, a kommu... nista Rotfrontot kivéve, ugyanazon közös... ideáljuk volt. Nem a revans, vagy sport... ünnepeken való győzelem, hanem egy szó... amely a németekre oly mágiúsan hat, mint... más népekre az a szó, hogy szabadság. Az... ó szavuk ez volt: törvényesség. Ezek a véd... alakulatok, amelyek többmillió erős fiatal... embert fogtak össze, az öreg embereknek... ezen ideálja után vágyakoztak. Mindegyik... törvényesség aligat lenni a másiknál. Uccá... kon és tereken, felvonulásokon és pincékben... halomra gyilkolták ugyan egymást. A prog... ramjuk azonban, amelyre vezéreik előtt fel... esküdtek: a törvényesség volt. Valamennyien... elvetették az erőszakot, amelyet kicsiben... naponta gyakoroltak s amíg mindegyik véd... szervezeti alvezér titokban Mussolinivel ha... sonlított össze magát, a nyilvánosság előtt... valamennyien ünnepélyesen kimondták: a... hatalom megszerzésének nem szabad erő... szakkal történnie. Csak semmilyen „Marsch... auf Berlin!” Igy aztán a jobboldali kény... telen volt a gyűlölet demokrácia eszközeivel, a... szavazólapjal élni. Beérték ezzel szemben... azzal a büszkeséggel, amellyel hármiféle uni... formis el tudja tölteni a német lelket és... Briandnak igaza volt, amikor azt mondotta... Stressemannak:

— Természetesen felemelő érzés kell hogy... legyen, ha valaki acélsíkokat tesz fejére és... azt hiszi, hogy ezzel hős lett.

Hinderburg magáncsapata

Mint mondtuk, ezek az alakulatok bámu... latosan legális hangulatban voltak. Hinder... burg éppen ezért úgy vélte, hogy az ország... nak nincs mit tartania tőlük. Ha azt javasol... ták neki, hogy osszassa fel valamennyit, mert... végeredményben valamennyi törvénytelen... volt, úgy vonakodott és senki nem követel... hette tőle, hogy állást foglaljon a fegyver... forgató ifjúsággal szemben, amely a marsallt... az ő ideáljaira emlékeztette. Kormányainak... összes hibái között ez volt a legérthetőbb és... persze a legveszélyesebb is. Kilenc év alatt... amíg Hinderburg uralkodott, a védszerveze... tek zaja verte fel az országot. Csak a Reichs... wehr maradt csaknem láthatatlan. Ez bizo... nyos mértékig Hinderburg magáncsapata... volt és a marsall egy öreg kalifa féltékeny... ségével óvta seregét a világtól.

A konfliktus időkben fokozódott, mert... ezek a sport- és védszervezetek főleg világ... nézetekkel usztak és masiroztak. Dalakban... nem a napot, a tavaszt és a lányokat dicsói... tették, hanem a vörösöket, a zsidókat és a... marxistákat gyalázták és így az összetűz... sek évről-évre véresebbek lettek. Hinderburg

számára rövidesen ismét felmerült a kérdés... vajjon betülts-e őket részben, vagy egészen... Palotájának tetőjén, autójának hűtőjén még... mindig a fekete-vörös-arany lobogott, a... Stahlhelm azonban, amelynek tiszteletbeli... tagja volt, gúnydalokat énekelt a köztársá... sági zászlóról és a régi színeket, a piros... fehér-feketét viselte. Programjában ünnepe... lyesen kimondotta a Stahlhelm: „egész lel... künkkel gyűlöljük a jelenlegi államformát... annak felépítését, tartalmát és lényegét”.

A Stahlhelm két arca

Ilyen kilengések után Hinderburg magá... hoz rendelte acélsíkok barátait, akik bizto... sították afelel, hogy „az állami tisztviselők... szolgálati esküjét nem kívánta érinteni a... Stahlhelm”. Az elnök ezt „örömmel vette tu... domásul” és ezzel minden rendben volt, min... den „legális” lett. Az elnök mindent elinté...

Két „szent törvényesség” összeütközik

Egyszer azonban az egyik „szent törvé... nyesség” összeütközött a másikkal. Az ulmi... Reichswehr három tisztje nemzeti szocialista... tevékenységet fejtett ki, amiért bíróság elé... kerültek. Tanuként Adolf Hitler is idézőt... kapott. Mit tehettek a szegény bírák? Be... bizonyították, hogy Salamon király nem-árja... származása ellenére is nyilván birodalmi tör... vényeséki bíró lehetett. Megeskették ugyanis... Hitlerre arra, hogy mindig tisztelni fogja a... törvényeket és elítéli ugyan a tiszteket, de... nagyon enyhén. Az ítélet indokolása kimon... dotta, hogy a vádlottakat eljárásukban „ne... mes indítóokok” vezették. Másrészt ítélt... azonban a politizáló tisztek fölött a hadügy... miniszter: „Az olyan katonák, akik valamely... parancs végrehajtása előtt azt vizsgálgatják... hogy az megfelel-e az ő nézeteiknek, pipá... bagót sem érnek. Az ilyen gondolatok a lá... zadás lépcsői, amelyek a Reichswehr romlá... sához vezethetnek. A fiatal német nemzet... védelem egyik legulsosabb napja volt, ame... lyen német tisztek bíróság előtt hasonló gon... dolatokat juttathattak kifejezésre”.

Hinderburg meginog

Igy mondtak egymásnak ellent a birodal... om legfelsőbb hatóságai és az ember, aki az... élen állott, akinek a hatóságokat irányítania... kellett, megtántorodva hajolt hol a jobboldali... interpretálás, hol a baloldali határozatok... felé, hogy a fenyegető polgárháborút kitojja... Most bosszulta meg magát a család, hogy ő a... régivágású monarchista, császárhű érzelmeivel... akarta a köztársaságot védeni. Most kezdett... inogni Hinderburg a zászlók és világ... nézetek között és a baloldali partra kényesze... rülve, vágyakozva nézett vissza a jobbo... oldalra, ahonnan kiszorították. Az események... gyors fejlődése még jobban eltolta Hinder... burgot. Az 1928-as válság beköszönte után... ismét a szocialistákat engedték hatalomra... akárcsak az 1918-as és 1923-as krízis éveiben... A hitelező államok új fizetési terveket erő... szakoltak és a szocialisták igyekeztek Euró... pában menteni azt, amit nekik a köztársaság... befelé megtagadott. Hinderburg lojálisan... bánt velük: a szocialista kancellár, Müller... negédesen hajolt meg előtte. Ez is magas... terméti volt, nyugodt természet és külsejé... ben nem árulta el a proletárt, tehát nem... volt kellemetlen az öreg junckernek. Amikor... egy recepció alkalmával megcsókolta Loebe... aszony kezét, az egész jobboldali sajtó felhor... kant erre a hallatlan koncesszióra. Az ilyen... fogadtatásoknál Hinderburgnak szavajárása... volt, hogy a hölgyek sora előtt megállva... odaszólt államtitkárának:

— Most virágról virágra fogok szállni... mint egy pillangó.

A „zsidó kormány”

Amikor Müller zsidó-kormány — így ne... vezték a megegyezés politikáját, bár csak... árják kormányozták, egészen a Young-terv... elfogadásáig alakodott meg az ellenség... előtt, amugy isten igazában lármázi kezdtek... Hinderburg barátai. Népszavazást rendeztek

zett lelkiismeretében és egyáltalán nem érez... te, mely lézová lett az atmoszféra s milyen... harnis a hangja azoknak a forradalmároknak... akik esörtetve és énekelve vonultak végig az... országban, amelynek államformáját megvetet... ték, és amelyet mégis egy jólnevelt angol... hoz illeően szavazólapokkal igyekeztek meg... javítani.

Hitler börtönbe kerül

Hitler is feladta a maga puccsterveit, mi... után az 1924-es próbiközös rövid időre meg... fosztotta szabadságától. A világ hálával tar... tozik ezért a bírónak, mert a komor cella... ban, akár az egykori istállóban, született... meg a világhírű: a „Mein Kampf” c. vallo... más. Egyre szélesebb körökét hódított meg... ez az írás, mert sokoldalú ígéretekert tartal... mazott és ezek az ígéretek kétértelműek... voltak.

a rabszolgaszereződés elfogadása ellen, annak... minden aláíróját árulónak minősítették. A... hevesebbek javasolták, hogy Hinderburgot... helyezzék vád alá, ha a szerződést aláírja. A... rohamot a Stahlhelm vezette az ő tisztelet... bel tagja ellen. Stressemann komoly áttekinté... sére és otkajtésére volt itt szükség. A kül... ügyminiszter már halálos beteges is erőtelje... sen hatott egyéniségével az elnökre. Szabad... lesz a Rajna — így hangzott a külföldi íge... rete, ha Németország kötelezi magát arra... hogy ötvenkilenc év alatt 122 milliárd márk... kát fizet. Ha egyszer ismét miénk lesz a

Füttyszóval és antiszemita közbekiáltásokkal zavarták meg Vera Schwartz tegnapi felléptét

Vera Schwartz — keresztlevéllel hajlandó igazolni, hogy nem zsidó származású

Cluj-Kolozsvár, január 29. Tegnap este... a Román Operában Vera Schwartz énekel... te a Toscát. Már az előadás megkezdése... előtt nagy csapat fiatalember tüntetett a... színház foyerjában, mert az operai szem... pályázet nem akarta beengedni a jegynél... küli csoportot. A félig nyitott ajtón kereszt... til hangos kiáltások szűrődtek be a néző... térre, ahol már javában folyt az előadás... A szokatlan látma után nem sokkal bak... kancsok kopogása zugott végig a folyosó... kon és nagy csapat csendőrlégénység elő... reszegzett fegyverrel rohant az ajtókhöz... hogy a benyomulni akaró tömeget feltar... toztassa. Rövid idő múlva eltűnt a zaj. Az... előadás zavartalanul folyt tovább. Később... azonban az erkélyről fütty töredékek és... érthetetlen megjegyzések hangzottak el. A... szinpadon éneklő vendég-művész nő másod... pillanatra felfigyelt, majd ismét folytatta... az énekét. Egy ideig megint csendben volt... az erkély. A második felvonásban, amikor... a művész nő Tosca imáját énekelte a kö... zönség soraiból hangos tapsorkán vihar... zott fel. Tosca ismét belekezdett az áriába... azonban alig csendült föl néhány akkord... az erkélyről ismét hangos füttyszó és piz... szegés hangzott fel. Vera Schwartzot lát...

Rajna — így gondolkozott mindenki magá... ban —, így nem fogunk éppen ötvenkilenc... éven keresztül fizetni. Az adós ezuttal is erő... sebb volt, mint az összes hitelezők együtt... véve, mert két évvel a Rajnavidek felszaba... dítása után a 122 milliárdból mindössze há... rom maradt és ezt a hármát sem fizették... meg soha.

Hatásos mondatok

Hinderburg egyszerű gondolkodása össze... fért ezzel a logikával s volt bátorsága saját... osztályának zaja ellenére is aláírni a szerző... dést. A nyilvánosság előtt is megindokolta... eljárását. „En a kötelességteljesítés nagy is... kolájában, a régi hadseregben töltöttem el... életemet és itt megtanultam azt, hogy a ma... gam személyére való tekintet nélkül mindig... teljesítem kötelességemet a hazával szem... ben...” Bár ebben a mondatban semmi kü... lönbösebb nem volt, mégis hatott a kísembe... rekre, akik súlyos lelki vívódásokat láttak... mögötte, mint ahogyan abban, hogy Hinder... burg egyáltalán elnökölt, az öregur nemes... áldozatkészségét vélték feismerni.

Hinderburg mindenesetre ismét learatta... más emberek munkájának és áldozatkészsé... gének gyümölcseit. Mert Stressemann valóban... felőrödtött ebben a küzdelemben. Kilenc hó... nappal halála után a Rajnavidek házáira fel... kerültek a német lobogók, ez elnököt, mint... valami győzött, kísérték hatalmas ünnepek... közepette a Rajnához, a kölni dóm harangjai... zúgtak, bankettek és fogadtatások egymást... követték, de egyetlen engesztelő szó sem... hangzott el a Rajnán túira, bár a franciák... nak a versaillesi szerződés értelmében még... öt évig joguk lett volna a Rajnavideken... maradni.

Egy demokratikus röpirat emlékeztetni... próbált: „Walter Rathenau volt az előkészít... tője és Gustav Stressemann a megtestesítője... a felszabadulásnak. Ok azok, akiknek a mai... napért köszönettel tartozunk. Örök háia az... ő okosságuknak, csatlhatatlan észleltásuknak... és hazaszeretetüknek”. A népek hállására épí... teni nem okos dolog, mondotta Bismarck... Mindenesetre meg szokták engedni a népek... azt, hogy vezéreikről haláluk után. Külö... nősen, ha mártírnálát haltak, megemlé... kezzenek. A Rajnavideken azonban há... rom évvel a nagy ünnepek után a Hitler... kormány eltávolította Stressemann emlé... kművét és ugyanaz a kormány virággal díszí... tette Rathenau gyilkosainak sírját.

hatólag kellemetlenül érintette a zavargás... Kissé megbotránkozással az arán abba... hagyta az éneket és egy pillanatra fedd... leg körülhordozta tekintetét a karzaton... A felvonás vége után pedig, amikor ismét... felzúgott a tapsvihar az oldalerkély fiatal... emberekből álló közönsége feltűnően a szin... tén vendég Bădescu tenoristát éltette.

Ugyanakkor egy csendőrtiszt vezetésé... vel nagy csoport katoná vonult fel az er... kélyre, éppen akkor, amikor az egyik fiatal... ember füttyülni kezdett.

— Miért füttyölt — szóló rá a diákra a... csendőrtiszt.

— En nem füttyöltem — hangzott az... ideges válasz. A következő pillanatban a... csendőrök elvezették a fiatalembert, majd... megkezdődött a harmadik felvonás és innen... kezdve nyugodtan folyt az előadás.

Vera Schwartz pedig, akiről általában... úgy tudják, hogy zsidó származású, ki... jelentette egyik impresszáriójának, hogy a... tüntetést annál kevésbé érti, mert soha... sem volt zsidó és ezt keresztlevéllel is... hajlandó igazolni...

40 ÉV OTA! Dr. GRÜNWALD SANATORIUMA Sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti osztályokkal, mérsékelt és általános árszámok. Legmodernebbül berendezett Röntgen- és vegyi laboratóriumok. Belgyógyász-diagnosztikai és diétás osztály. Szabad orvosváltás. — Klinikai osztály napi 8 pengő. Rádium-kezelés. Budapest, Vilma Királyné-ut 11-15 Telefon J. 462-59.

SPORT

Romania-Kinizsi mérkőzéssel indul a Nemzeti Bajnokság tavaszi kolozsvári szezonja

Bucaresti-Bukarest, január 29. A Nemzeti Bajnokság bizottsága legutóbbi ülésén kisorsolta a küzdelem tavaszi fordulóját. Eszerint a bajnokság március 3-án kezdődik, a kolozsvári csapatok közül a Romania március 10-én a Kinizsivel, míg az Universitatea március 17-én játszik először a Juventussal. Mindkét mérkőzés Kolozsváron lesz. A részletes program:

MÁRCIUS 3

Bukarest: Unirea Tricolor—Gloria. Temesvár: Ripensia—Kinizsi.

MÁRCIUS 10

Kolozsvár: Romania—Kinizsi. Bukarest: CFR—AMTE. Arad: Gloria—Ripensia. Nagyvárad: NAC—Crisana.

MÁRCIUS 17

Bukarest: CFR—Unirea Tricolor és Venus. Crisana. Kolozsvár: Universitatea—Juventus. Arad: AMTE—Kinizsi. Temesvár: Ripensia—Romania. Nagyvárad: NAC—Gloria.

MÁRCIUS 31

Bukarest: Unirea Tricolor—Juventus és CFR—Kinizsi. Kolozsvár: Romania—Crisana. *) Arad: Gloria—Venus. Temesvár: Ripensia—Universitatea. Nagyvárad: NAC—AMTE.

APRILIS 14

Bukarest: Juventus—Venus és Unirea Tricolor—AMTE. Kolozsvár: Romania—Gloria. Temesvár: Ripensia—NAC. Nagyvárad: Crisana—CFR.

APRILIS 21

Bukarest: Juventus—Gloria. Kolozsvár: Universitatea—CFR. Arad: AMTE—Ripensia. Temesvár: Kinizsi—Crisana. Nagyvárad: NAC—Unirea Tricolor.

MAJUS 5

Bukarest: CFR—Ripensia és Unirea Tricolor—Crisana. Kolozsvár: Romania—AMTE. Arad: Gloria—Universitatea. Temesvár: Kinizsi—Juventus. Nagyvárad: NAC—Venus.

MAJUS 19

Bukarest: Venus—Kinizsi és Juventus—Romania. Kolozsvár: Universitatea—Crisana. Arad: AMTE—Gloria. Temesvár: Ripensia—Unirea Tricolor. Nagyvárad: NAC—CFR.

MAJUS 26

Bukarest: Juventus—CFR. Unirea Tricolor—Universitatea és Venus—AMTE. Kolozsvár: Romania—NAC. Arad: Gloria—Kinizsi. Temesvár: Ripensia—Crisana.

JUNIUS 30

Bukarest: Juventus—NAC és CFR—Gloria. Kolozsvár: Universitatea—Romania. Temesvár: Ripensia—Venus. Nagyvárad: Crisana—AMTE.

JULIUS 7

Bukarest: Unirea Tricolor—Venus és CFR—Romania. Kolozsvár: Universitatea—AMTE. Temesvár: Ripensia—Juventus. Nagyvárad: NAC—Kinizsi.

JULIUS 14

Bukarest: Venus—Universitatea. Kolozsvár: Romania—Unirea Tricolor. Arad: AMTE—Juventus.

JULIUS 21

Bukarest: CFR—Venus és Unirea Tricolor—Kinizsi. Kolozsvár: Universitatea—NAC. Nagyvárad: Crisana—Gloria.

JULIUS 28

Bukarest: Juventus—Crisana. Kolozsvár: Venus—Romania. Temesvár: Kinizsi—Universitatea.

*) A Romania-Crisana Kolozsvára kitűzött mérkőzés alighanem tévedés következménye, minthogy az őszi szezonban is Kolozsváron volt a mérkőzés. A szabályok szerint a második forduló Nagyváradon kell legyen. Erre a napra azonban a Nemzeti Bajnokság bizottsága Nagyváradra a NAC-AMTE meccset tűzte ki, tehát meg van a remény, hogy a programon újabb változás lesz. Ha csak a meccset egy szabadsnapra ki nem tűzik.

Az asztalitenisz világbanokságra utazó osztrák válogatottnak a következőkben állította össze az osztrák szövetség: Liebster (Wöhring), Schwedich (Sturm), Kohn (Baden) és Weiss (Hakoah). Az osztrák válogatottnak a világbanokságról hazajövet mérkőzéseket fog játszani Svájc és Franciaország csapataival.

A lengyel labdarúgószövetségnek legutóbbi jelentése szerint 70.000 nyilvántartott labdarúgója van. Ezek 889 egyesületbe tartoznak.

Magyar Színház

A csernovici zsidó városi színház társulata, erdélyi turnéját befejezve, még négy előadást tart Kolozsváron, a népszerű **ADOLF TEUFNER** irányítása mellett, és a világhírű színművész: **SIDY THAL** közreműködésével

SIDY THAL

közreműködésével

Műsor:

Február 2 Szombat Este 9 órákor	A Meidale fin Poilen Operett 2 felvonásban prólógussal
Február 3 Vasárnap Este 6.30 órákor	Komödiántin Félre mérsékelt helyreállítás.
Február 3 Vasárnap Este 9 órákor	Bar-Mizwa Operett 3 felvonásban, prólógussal.
Február 4 Hétfő Este 9 órákor	Mit'n Rebens Koech Operett 3 felvonásban

Főrendező: B. Sadigursky Művészeti igazgató: B. Lidin.
Saját zsidó jazz-zenekar
B. Segall vezényletével.
Jegyek naponta a színház pénztáránál.

KÜZGAZDASÁG

Itt a csőd!

Az ország kereskedelmi életét végleg kátyuba juttatta Manolescu-Strunga export-import rendszere és a kliring-egyezmények miatt előálló katasztrofális devizahiány

Bucaresti-Bukarest, január 29. (Az Új Kelet tud.) Azok a nehézségek, amelyek a gazdasági fejlődés, a behozatal és a kivitel normális menete elé felmerültek, az utóbbi hetek folyamán tetőpontjukat érték el.

Az új export-import rendszer három havi prosperálása után, a vezető kereskedelmi szakkörök arra a meggyőződésre jutottak, hogy a kereskedelmi élet jelenlegi bizonytalansága komoly veszedelmet jelent és amennyiben a kormány nem tesz sürgős intézkedéseket, amelyek gyökeresen megváltoztatják a jelenlegi helyzetet, az ország kereskedelmi életét katasztrofális összeomlás fenyegeti.

A devizahiány miatt nem kerülhet sor az importengedélyek kibocsátására

Sem az első, sem a második kategóriába tartozó behozatali igazolványokat nem bocsátották ki még a mai napig sem. És jelenleg még remény sincs arra, hogy az importengedélyek kibocsátására sor kerüljön. Ezek az igazolványok ugyanis nem léteznek. Azzal a 88 millió lej értékű devizakészlettel, amivel a Banca Nationala jelenleg rendelkezik, még gondolni sem lehet a behozatal megindítására. Ez az összeg a legminimálisabb behozatal, a legjobban lecsökkentett elsőrendű szükségletek importálására sem elegendő.

A Banca Nationala az új külkereskedelmi rendszer életbejuttatása óta, mintegy 100 millió lej értékű devizát adott át a Legfőbb Kontingenciális Bizottságnak import igazolványok kibocsátására, ez azonban nevétségesen csekély összeg, miután a múlt év utolsó negyedében, a lecsökkentett be-

hozatal is több, mint egy és negyed millió lej tett ki.

A jegybank tulajdonában levő behozatali igazolványok még a novemberi exportból származnak. A decemberi export után befolyó igazolványok jelenleg még nincsenek a Banca Nationala tulajdonában, miután az ezek után járó devizát még nem inkasszálták be.

A novemberi exportról készült statisztika szerint — amelyet Manolescu Strunga miniszter igen kedvezően tüntet fel — egy milliárd 150 millió lej értékű árut exportáltak a külföldre.

Az export harmincnégy százaléka, körülbelül 400 millió lej értékben Németország felé irányult. A németországi szerződéseket azonban oly módon kötötték meg, hogy az ország egyetlen lej értékű devizát sem lát és az egész ellenértéket kompenzáció-

uton fizetik ki.

Ausztriába irányult az export 11 százaléka, 129 millió lej értékben. Ausztriával magán-kliring egyezményünk van, úgyhogy innen sem kapunk semmi devizát.

Franciaországba az export hat százaléka ment, 70 millió lej értékben, a kliring-egyezmény értelmében azonban szintén nem kapunk devizát.

Csehszlovákiába 63 millió lej értékű árut szállítottunk, ami az export öt és háromnegyed százaléka. Viszont a kliring-egyezmény folytán ettől az államtól sem kapunk behozatali igazolványokat.

Csehszlovákiában az export öt százaléka irányul, hatvankét millió lej értékben a kompenzáció itt is kliring útján történik.

Olaszország 48 millió lej értékű román árut importált, ami az export négy százaléka képezi, itt is kliring egyezmény van.

Magyarországra szintén négy százaléka irányul az exportnak, de a kliring folytán itt sem bocsátanak ki behozatali engedélyeket.

Ezen államok által importált áruk összességében a román export hetven százaléka teszi ki, úgyhogy az export legnagyobb részéből nem tudunk import engedélyeket kapni.

Függmarad még a többi Romániából importáló állam, Anglia 77 millióval, Egyiptom 30 millióval és Palesztina 25 millió lejjel, amelyek az egyedüli államok, amelyek behozatali engedélyeket bocsátanak ki. Azok a remények, amelyek a gazdasági körök a külkereskedelmi szerződések megváltoztatásához fűztek, szintén koraiak voltak.

A Belgiummal alig néhány héttel ezelőtt megkötött egyezmény, ugyanolyan előírásokat tartalmaz, mint a többi államokkal szemben fennálló szerződések.

Állítólag Németország és Magyarország részéről kapunk valamelyes devizamenynységet, Ausztria azonban kategórikusan megtagadta a román kormányt ezt a kívánását.

Manolescu Strunga miniszter most javaslatot készült benyújtani a kormány gazdasági bizottsága elé. A javaslat szerint több szabadságot adnának az exportöröknek és az importöröknek is. Talán ez a javaslat segíteni fog valamit a csőddel fenyegető román kereskedelmi életet.

Mit mond a kereskedelmi miniszter

Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter nyilatkozott a fővárosi újságíróknak az importról, exportról, devizákról és kincstári adósságokról. Elsősorban külkereskedelmünkkel foglalkozott és hangsúlyozta, hogy a kormány nehéz örökséget vállalt a tekintetben. Dacára a nehézségeknek Románia behozatala csökken és nem lehet azt állítani, hogy a korlátozó intézkedések a belföldi ipar fejlődését hátráltatják.

Ami pedig a külkereskedelmünket illeti, az egyelőre deficit, amint azonban segíteni lehet. Rámutatott azokra az intézkedésekre, amelyeket a kormány kivitelünk növelése érdekében foganatosítani akar. — Ezek között szerepelnek a kiviteli jutalmak, amelyek árucikkeket és piacok szerint váltakoznak. Elsősorban az importáló idegen ipart kell arra bírunk, hogy jelentékeny mértékben vállalja a prémiumok kifizetését. Ami az idegen piacokat illeti, mintakollektívákat fogunk készíteni, hogy külföldi tájékozva legyen, milyen cikkeket tudunk exportálni. Hangsúlyozta ezután, hogy szándékában áll kiállításokat rendezni és fogyasztó-áruházakat felállítani.

A devizákat illetőleg, kényes és ellentmondásokkal tele problémának tartja. A devizák helyzete átmenetileg súlyosbodott.

Végül megállapította a miniszter, hogy Románia kedvező helyzetben van, a dolgok úgy fejlődnek, hogy nem lehet szó katasztrofális, mint egyesek szeretnek beállítani, hanem ellenkezőleg kézzelfogható jó eredményeket értünk el.

A Dimineata saját részletes információt is közli Manelescu-Strunga nyilatkozatával, így tudni véli, hogy ma délelőtt nyilvánosságra hozzák a kormány végleges határozatát a kiviteli engedélyek és a kompenzáció ügyében. A lap még hozzáfűzi, hogy a csütörtöki, a palotában tartandó gazdasági tanács ülésén megtárgyalják az összes gazdasági és pénzügyi problémákat és a kormány végleges megoldást hoz külkereskedelmünket illetőleg.

A Bné Israhel cionista diákkör közgyűlése. Csütörtök este fél kilenckor tartja a Bné Israhel cionista diákkör ezévi közgyűlést a neolog iskola nagytermében, melyre szintén hívja meg tagjait.

Beszerzés

Manolescu-Strunga

Bucaresti-Bukarest (Kelet tud.) Bukaresti kereskedőkkel. Egymás, de a legtöbbek az örökké felleg felmennek a város klubba, totódeli pinkamesterek az értelmes és sportörök és imp az uccákat, Bankhoz és a sen tekintélyes szisztáknak fő a

Manolescu Strunga be nekik olyan erőteljes hűtőkészítőkkel. És meghallgattuk az Manolescu Strunga hallottunk Slávek állandó marakondszer kérdésem, mit mond lenebbül érdekel

Erdélyi exportvár. Vár, addig megkötik a keresben pedig a he a devizáigyezmény megoldási lehet

Olaszországhány más orszmánianak és nezációs üzletek lekereskedők ugyan toznak külföldre a Nemzeti Bankja. Külföldi adó

milliárd lejt, az inkasszált töllin eladóknak. Ezért landó többé hit még az elmúlt ézetésre engedéfontok, holland

— Az elmúlt alább 50 száza. Ez a körülmér ami viszont a kereskedelmi élet azokkal az orszkel Romániána ciós egyezmény te a kereskede Manolescu Stru fölmondott. Et tudtuk, hogy ember és maj kereskedelem szé tén meg. Köz sokkal operált be a külföldi megcsinálnak mi kor lépnek élet konvenciók.

— Lehet, h mlyes eredmé hogy az a baj tartó átmeneti letkezett, ame rül majd. A külföldi keres ben táplált a most teljesen összekötöttézt. üzletfeleikkel. port, de az e gekkel küzd. port zavarok az export kö az egész nem

— Manoles den tranzakci dent lebéklyó letet kötni portörök nem pénzüket és átják, milye

Beszél a legközelebbiről érdekelt: a nagykereskedő

Manolescu-Strunga intézkedései az erdélyi angrosszista előadásában. Miért utazik annyi hereskedő Erdélyből Bukarestbe?

Bucuresti-Bukarest, január 29. (Az Uj Kelet tud.) Bukarest megtelt erdélyi kereskedőkkel. Egyesek állandóan itt élnek már, de a legtöbbször átutazóban van. Úlnek az örökké füstös Royalban, vagy esetleg felmennek az emeletre, az avertiszkánus klubba, totizni. Az egyik élelmes erdélyi pinkamester itt is meghonosította ezt az értelmes és szép játékot. Az erdélyi exportörök és importörök kótyagosan járják az utcákat, bekukkantanak a Nemzeti Bankhoz és a minisztériumba, természetesen tekintélyes protektorral. Az angrosszistáknak fő a fejük.

Manolescu Strunga kegyelmes ur fűtött be nekik olyan alaposan, hogy ugyancsak erőteljes hűtökészlekre lesz szükség, míg magukhoz térnek. Tele vannak szerencsétlenséggel. És mert már néhányszor meghallgattuk az illetékeseket, olvastuk Manolescu Strunga különböző nyilatkozatait, hallottunk Slavescu és Manolescu Strunga állandó marakodásáról a kontingentálási rendszer kérdésében, most már hallgassuk meg, mit mond mindezekhez a legközvetlenebbül érdekelt fél: az exportör.

Erdélyi exportör ismerősünk permiszre vár. Vár, addig, míg bizonyos országgal megkötik a kereskedelmi egyezményt. Közben pedig a helyzetet tanulmányozza. És a devizagyűben látja a kérdés egyetlen megoldási lehetőségét. Ime, miket mond:

A 14 milliárdos adósság

— Olaszország, Anglia, Ausztria és még néhány más ország nem szállít többet Romániának és nem engedélyezik a kompenzációs üzletet. Lebonolyítását. A román kereskedők ugyanis óriási összegekkel tartoznak külföldre pusztán csak azért, mert a Nemzeti Banknak nincs elegendő devizája. Külföldi adósságaink meghaladják a 14 milliárd lejt, amelyet a Banca Nationala inkasszált tőlünk, de nem fizetett ki az eladóknak. Ezért aztán a külföld nem hajlandó többé hitelezni. A Nemzeti Banknál még az elmúlt év tavasza óta vannak kifizetésre engedélyezett, de még kifizetetlen fontok, holland forintok, dollárok, stb.

— Az elmúlt évhez viszonyítva ma legalább 50 százalékkal csökkent az import. Ez a körülmény nagy áruhiányt okozott, ami viszont a spekulációra vezetett a kereskedelmi élet minden vonalán. Holott azokkal az országokkal szemben, amelyekkel Romániának kliring, vagy kompenzációs egyezménye volt, simán bonyolították be a kereskedelmi ügyleteket. Csakhogy jött Manolescu Strunga, aki minden egyezményt fölmondott. Ettől még nem ijedtünk meg. Tudtuk, hogy Manolescu Strunga erősebb ember és majd csak rendbehozza a külkereskedelem szénáját. Ez azonban nem történt meg. Közben pedig meghosszabbították a kliring operált a minisztérium és így jött be a külföldi áru. Február elsején azonban megszüntik minden egyezményt és ugyanakkor lépnek életbe a Manolescu Strunga féle konvenciók.

Bizalmatlan a külföld

— Lehet, hogy ezek a konvenciók valamelyes eredményekre fognak vezetni, csak hogy az a baj, hogy a már hónapok óta tartó átmeneti idő alatt olyan zűrzavar keletkezett, amelyet jóvá tenni nehezen sikerül majd. A külkereskedelem stagnál. A külföldi kereskedők a román piaccal szemben táplált amugyis labilis bizalmukat most teljesen megvonták. Sokan minden összeköttetést megszakítottak romániai üzletfeleikkel. Így aztán nemcsak az import, de az export is rendkívüli nehézségekkel küzd. És ez a komoly baj. Az import zavarok előidézték komplikációkat, de az export könnyen katasztrófába döntheti az egész nemzetgazdaságot.

— Manolescu Strunga intézkedései minden tranzakciót lehetetlenné tettek és minden lebéklyóztak. A devizahiány miatt üzletet kötni ugyszólván lehetetlen. Az exportörök nem tudják, hogyan kapják meg pénzüket és ha már megkapják, nem tudják, milyen árfolyamon értékesíthetik.

Bevezették az exportbonrendszert, a bont eladtuk az importörnek, a Nemzeti Bank pedig nem tudta mindig honorálni...

A lej esni kezd...

Az angrosszista lecsüggesztett fejfel elmékedik:

— Mi ennek a következménye? hogy a külkereskedelmi mérleg rossz, a lej esik, holott tulajdonképpen nincs különösebb ok rá, csak Manolescu Strunga intézkedései idézték elő mesterségesen. A lej esik, mert

a Nemzeti Banknál 14 milliárd lej fekszik és nincsen rá deviza, amellyel kifizethető. A svájci frank 33.30-ról 52-re szökött, francia frank 6.60 helyett 12 lej és így tovább. Pedig az országnak importálni kell, mert különösen az új kontingentálási rezsim következtében az ipar nagyon fellendült és szükség van nyersanyagra.

Az angrosszista ujságot huz elő a zsebéből:

— Lehet, hogy ennek a lapnak van igaza — mondja és kitergeti a lapot a kávéházi asztalra. — Slavescu lesz az ipar- és kereskedelmiügyi miniszter. Manolescu Strunga a földművelésügyi tárcát veszi át, Sassu lesz az igazságügyminiszter és Antonescu a pénzügyminiszter.

Olyan sóhaj hagyja el a száját, hogy a kereskedőt szinte költővel tévesztettük össze, május elején:

— Talán akkor jobb lesz... (h. e.)

A francia grófnő áttér a zsidó hitre, hogy Rotschild báró felesége lehessen

Philippe de Rotschild báró és Elisabeth de Chambure grófnő házassága

Párizs, január 29. Philippe de Rotschild báró, Henry de Rotschild báró fia, házasságot kötött Elisabeth de Chambure grófnővel. Az esketést Léwy párizsi grandrabbi végezte. A Rotschild család tradíciói szerint ugyanis a ház fiai csak zsidó nőket vehetnek feleségül és így az előkelő keresz-

tény nemesi családhoz tartozó grófnő az esküvő előtt áttért a zsidó hitre. Az esküvőn a vőlegény részéről Edouard és James de Rotschild bárók, a grófnő részéről Gerard de Chambure gróf és dr. Leon Zadoc-Kahn voltak a tanúk. Philippe de Rotschild egyébként ismert író és régiségkutató.

Franciaország csak francia menekülteket fogad be a Saar-vidékről

„A harc befejezést nyert számunkra!” — írja a saarvidéki szociáldemokrata párt utolsó manifestuma

Saarbrücken, január 29. (Rador.) A szociáldemokrata párt vezetői manifestumot bocsátottak ki, amelyet volt híveik intéztek és rámutatnak arra, hogy a népszavazás eredményének kihirdetése óta a pártot megszüntetnek lehet tekinteni. Felszólítja a manifestum a párt híveit, hogy maradjanak a Saar-területen és fegyverkezettéget tanúsítva mutassanak lojalitást és emigránsok. A harc befejezést nyert számunkra, — mondja végül a manifestum.

Saarbrücken, január 29. A francia hatóságok közölték azokkal, akik francia területre szándékoznak távozni, hogy csak azok kaphatnak beutazási engedélyt, akiknek rokonai vannak Franciaországban és ellátásukról gondoskodnak. Több szepar-

tista és emigráns, akik megelőzően már átlépték a határt, újra visszatért a Saarvidékre.

Basel, január 29. (Rador.) A francia-német vegyes bizottság tárgyalásai megkezdődtek és elsősorban a Warndt-bányák új szerződésének megkötésére irányulnak. Emiatt több francia és saarvidéki szakértő érkezett, akik véleményüket fogják nyilvánítani. Azt hiszik, hogy a vasutakra vonatkozó tárgyalások már eredményre is vezettek, mert a trieri vasutak képviselői már el is utaztak Bázélból.

Genf, január 29. A nemzetközi haderő csapatai mindaddig a Saarvidéken maradnak, amíg a németek veszik át a hatalmat.

Polgárháború Uruguayban

London, január 29. Uruguayt polgárháború veszélye fenyegeti. A montevidoei kormány sajtó és távbeszélő ellenőrzést vezetett be, mert messzeágazó összeesküvésnek jött nyomára. Számos összeesküvőt letartóztattak. A légi flotta repülőosztágait a braziliai határvidékre rendelték abból a célból, hogy megakadályozzák fegyveres forradalmárok határátlépését. Amint New Yorkon át jelentik a braziliai határról, az intézkedésnek nem volt teljes sikere, mert körülbelül ezer fegyveres forradalmárnak sikerült átlépnie a határt. Az országban igazalom uralkodik a felkelők és a kormány hívei között több ponton folyamatban lévő harcok miatt.

London, január 29. Montevidoei jelentés szerint Uruguay több pontján harcok foly-

nak a lázadókkal. A kormány rekviráltatta az összes személy- és tehergépkocsikat s katonai csapatok szállítására használja. Különösen fenyegető a helyzet Oviedo Alzonban és Nuevo Palmeróban. Mindkét városba katonai megerősítéseket indítottak utba.

New York, január 29. Az uruguayi határvidékről érkezett jelentések szerint az ellenzék vezéreit Montevideóban letartóztatták. A határvidéki felkelő hadsereget Buenos Brazílie és Bartomes nevű forradalmárok vezetik.

Montevideo, január 29. Colonia mellett 200 forradalmár és a kormány-csapatok összeütköztek. Utóbbiak öt embert vesztettek.

Fogaidat csak

NIVEA-fogpasztával tisztítsd.

Nivea-fogpasztával lehet a gyermeket legjobban le szoktatni a fogtisztítástól való iktóztatól, mert csodásan kellemes az íze. Az egészséges tejfogak a tartós, jó harapás alapjai és ezért ezeknek Nivea-fogpasztával való ápolása minden gyermekre különös fontossággal bír.

Nagy tubus ára

Betsendorf & Co. S. A. R., Braşov, Strada Iuliu Maniu 39

Miért nem vesz részt az amerikai zsidó bizottság a zsidó világtalálkozásra?

Az olasz zsidóság és a zsidó világtalálkozás

New York, január 29. Megírta az Uj Kelet, hogy az American Jewish Committee elhatározta, hogy nem vesz részt a tervezett zsidó világtalálkozásra. Dr. Cyrus Adler, a Committee elnöke a Zsidó Távirati Irodának adott nyilatkozatában a következőkkel indokolja a fenti határozatot:

— Az American Jewish Committee arra az álláspontra helyezkedik, hogy az amerikai zsidóknak, mint az Egyesült Államok polgárainak jogukban áll egyénileg vagy csoportokban az amerikai kormányhoz az a kérelem fordulni, hogy befolyását érvényesítse a más országokban elnyomott zsidók helyzetének jobbátételére. A Committee szerint nehezen összeegyeztethető ezzel az elvvel az, hogy amerikai zsidók más államok polgáiraival fogadják össze egy nemzetközi testület létesítésére. Egy zsidó világtalálkozás, anélkül, hogy reális célokat szolgálhatna, csak veszélyeztetné a zsidók helyzetét azokban az országokban, ahol állampolgári jogokat élveznek. Mint állampolgárok a zsidók saját országuk parlamentjének autoritását ismerik el. Egy zsidó parlament csak azoknak szolgálja, akik a zsidó gyűlöletet terjesztik és ebben a zsidók világtalálkozásával operálnak. Ezeknek jó anyagot szolgáltatna egy zsidó világtalálkozás. Ezeket a következményeket elhárítja az a körülmény, hogy a kongresszus nem fogja ténylegesen az összes zsidókat képviselni, gyakorlatilag pedig nem lesz egyéb, mint egy beszédekre és határozati javaslatok elfogadására szolgáló platform.

A Jewish Committee álláspontjával ellentétben az Amerikai Zsidókongresszus, mely az amerikai zsidó szervezetek többségét egyesíti magában a zsidó világtalálkozás mellett foglalt állást.

Róma, január 29. Az olaszországi zsidó hitközségek szövetségének tanácsa legutóbbi ülésén elhatározta, hogy dr. Angelo Orvietot, az ismert olasz zsidó író és Guido Zevi mérnököt a világtalálkozás előkészítő tanácsába delegálja. Mint ismeretes, dr. Angelo Sacerdoti római főrabbi tagja a Comité des Delegations Juives-nek és a zsidó világtalálkozás végrehajtóbizottságának.

Ítélet a kommunista perben

Néhány nappal ezelőtt kezdte el a kolozsvári hadbíróóság a kommunista propagandával vádolt Ujlaki Ferenc cipész, Czimment Hermann cipész, Baritz Miksa cipész és Diamantstein Zsuzsanna munkánő perét. A perben tegnap hirdetett ítéletet a kolozsvári hadbíróóság. Eszerint Ujlaki Ferencet 2 és fél évi börtönrre, 5 évi politikai jogvesztésre és 2000 lej pénzbüntetésre, Czimment Hermann hat hónapi fogházra, három évi politikai jogvesztésre, Baritz Miksát hat hónapi fogházra és három évi politikai jogvesztésre, Diamantstein Zsuzsannát pedig 10 hónapi fogházra és három évi jogvesztésre ítélték. A vádlottak ügyvédek útján fellebbeztek.

Szezon utáni olcsó áron vásárolhat most a

WEISZ FIVÉREK

szőrmeszállóban (Gólya-palota) legmodernebb szőrméjónságokat.

A felfedezők tragédiája

A felfedezők tragédiája, hogy a legkritikább esetben méltányolták őket életükben. Körülbelül ugyanaz a sorsuk, mint ama újitóké, akik a szellem birodalmában vitték előbbre az emberiséget, vagy a forradalmárokat, akik életüket tették kockára a közösség érdekében.

Ha a felfedezések történetét olvassuk, szinte mindegyik újítónak az esetében tapasztaljuk, hogy kortársaik hitehíven állottak velük szemben. A középkor legjelentékenyebb utazója Marco Polo, aki a Távolkeletet felkutatta, éveken át a guny és megvetés tárgya volt, amikor a Kelet csodáiról tartott előadásokat. Kinevették és azt mondták róla, hogy amiket beszél, álmaiban látta és igyekszik fantazmagoriáiból rendszert csinálni. Csak miután mások is meglették a nagy utat és az övével azonos jelentéseket hoztak más európai országokba, kezdtek felfigyelni a Távolkelet csodáira. Akkor azután már sok kíváncsi akad, aki élete kockázatásával is el akart jutni a Kelet szépséges birodalmába.

Hasonló sors jutott osztályrészül Cseljuskin orosz kutatónak, akinek az volt a célja, hogy Ázsia északi partjait kutassa ki és tisztázza a problémát, melyek azok a területek, amik elválasztják Ázsiát Amerikától. 1742-ben Cseljuskin kimondhatatlan nélkülözések után elérte Ázsiának a nevéről elnevezett északi sarkát. De szerkesem akart hinni adatainak, amikor visszatért és száz évvel később még mindig azzal gyanúsították Cseljuskit, hogy utját időelőtt megszakította és minden elfogadható alap nélkül állította, hogy Szibériát északon tenger övezi. Csak 1878-ban bizonyította be Nordenföld svéd északi sarkkutató, hogy Cseljuskinnak teljesen igaz volt és hogy a térkép, amit lerajzolt, pontosan talált.

James Bruce angol afrikai utazó, aki felfedezte a Kék Nilus forrásait, kénytelen volt tűrni, hogy kételkedjenek állításai igazában. Nemcsak azt vetették szemére, hogy nem elég pontosak az állításai, őt még azzal is vádolták, hogy szándékosan hamisít. Négy esztendőn keresztül tartózkodott a kutató Abesszíniában, 1768-tól 1772-ig. Itt felfedezte fel a Csang folyót, amelyet a Kék Nilus forrásának kell tekinteni.

1843-ban Gustáv Adolf von Wrede a dél-arábiai Hadramaut területet utazta be és amikor kéziratának kiadására készült, a kiadók azzal adták vissza, hogy nem tartják valószínűnek ezt az egész utazást, annyira fantasztikusnak látszanak az utazás adatai. Nagytekintélyű tudósok, mint amilyen Wilhelm Humboldt volt, szintén így vélekedtek. Wrede egyébként is peches utazó volt. Egyik londoni tartózkodása idején elveszítette térképjegyzeteit és egyéb akkori primitív műszereit. Később azonban a legkomolyabb kutatás is igazolta a szerencsétlen embert, aki akkor azonban már nem volt az élők sorában.

1871-ben Stanley jelentette, hogy rábukant az elveszített hitt Liwingstonera. Ezt a híradást nagy kétkedéssel fogadták, sőt az angol sajtónak egy része gúnyolódott is a dolog fölött, aminek azonban racionalista okai voltak. Az angol nemzeti érzelmi tudósok képtelenek voltak elviselni, hogy egy amerikai sikeresüljön megtalálni Liwingstont. Lapjaikban hitvány nagyolónak jellemezték és annak a véleményüknek adtak kifejezést, hogy Afrika belsejébe csak olyan kemény koponyájú emberek tudnak behatolni, mint amilyenek fölött az angolok rendelkeznek. De eljött rövidesen mégis annak az ideje, hogy a Stanley-féle adatokat nem lehetett már kétségbe vonni. Ugyanazok a lapok, amelyek lekicsinyelték Stanleyt, kénytelen-kelletlen elismerték az amerikai felfedező nagy érdemét.

René Caillié francia matróz volt az első európai, aki be tudott jutni Timbuktu titokzatos afrikai városba. A párizsi Földrajzi Társulat ugyanis tízezer frank díjat tűzött ki annak a jutalmazására, aki bejut oda és pontos jelentést tesz tapasztalatairól. A fiatal kalandvágyó matróz nagy nélkülözések után be tudott jutni, de amikor visszajött, hogy felvegye a tízezer frankot, a társulat nem hitt neki. Hiába bizonyította be, hogy tud arabul és hiába állította, hogy egyiptominak öltözve tudott csak eljutni, misem használt. 1828 áprilisában jutott be a városba, ahol 14 napon át járt-kelt, hogy ismereteket és benyomásokat szerezzen a városról. Aztán egy marokkói karavánnal végigjárt a Szaharát; előbb Fezbe, majd

Tangerbe érkezett és innen jutott el hajón Marseillebe. Betegen, minden pénz nélkül került haza, ahol azonban kétkedéssel fogadták. A Földrajzi Társaság nem fizette ki neki a kitűzött díjat. Két év múlva mégis Jomard egyetemi professzor saját költségén kiadta az egyszerű matróz uti élményeit. A kétkedők csak akkor hallgattak el, amikor Heinrich Barth megjelentette utleírását. Ebben, a mindenki előtt tekintélyes német tudós megírta saját 1853-tól 1854-ig való tartózkodását Timbuktuiban. Érdekes, hogy a könyvben minden adata pontosan talált azzal, amit Caillié írt.

Rebmann misszionárius 1848-ban fedezte fel Kilimandzsárót. Híres fehér felhőjéről ő állapította meg először, hogy nem egyéb „hidegnél.” Vagyis ő jelentette ki először,

Értesítés!

T. vevőinket tisztelettel értesítjük, hogy Str. Regina Maria 27. szám alatt volt 3. számú fiókunkat ugyanazon uccra

35. szám alá helyeztük át

Allandóan friss barches és teasütemény.

Teljes tisztelettel:
Kalona-süfőde

hogy ez a felhő nem egyéb örök hónál. Őt épúgy kinevették, mint Krapfot, aki 1849-ben járt arról. Pár évvel később Cooley angol földrajztudós egy cikksorozatban igyekezett kimutatni, hogy Rebmann tévedés áldozata és Krapf egy hiu ember, aki felfedezéseivel akar hírnevet szerezni magának. 1861-ben azonban Deeken báró a Kilimandzsárót négyszer méter magasságig megmászta expedíciójával együtt és pontos mérésekkel állapította meg, hogy a hegy hater méter magassága és hogy a fehérség nem felhő, hanem hó. Az első felfedezőt igazolták.

SZÍNHÁZ-FILM

Szerdán: A mosoly országa

Lehár nagyoperettjének felújítása

A színház nyugodtan elmondhatja, hogy klasszikus operettciklusa egészen váratlan nagy sikert hozott. A mai sekélyes operett termelés sok alkotásánál értek el hasonlíthatatlanul nagyobb sikert a felújított régi operettek.

A mosoly országát felesleges ajánlani. Az utolsó esztendők egyik legszebb zenei alkotása már mindenkinél a szívében otthon van. A Magyar Színház előadása méltó lesz Lehár zenéjéhez.

Liza grófnő szerepét a megbetegedett Vera Schwarzról Solymosán Magda vette át és akik a próbákon látták, mind úgy nyilatkoztak, hogy a rendelkezésére álló rövid idő

dacára is frappáns alakítást fog hozni. Szucsom szerepében a fiatal Ditrói Béla tartogat hatalmas meglepetést a közönség számára. Ez lesz az ő igazi nagy szerepe. A kis kínai leányban Stefanidesz II végre ismét egyéniségéhez illő remek szerepet kap, míg többi szerepekben Ihász Aladár, Bereng Béla, Stoll Béla, Miklóssy Margit készülnek A mosoly országa felújítására. A 24 tagú zenekart erre az estére Stefanidesz karnagy még ki is bővítette, Ihász Aladár rendező pedig az új ötletek garmadájjával fogja a felújításnak megadni a nagy színházi események hangulatát.

Csütörtök este bucsuelőadás:

Jókai-émlékünnep — AZ ARANYEMBER

A MAGYAR SZÍNHÁZ MÜSORA:

Szerda este fél 9 órakor: A mosoly országa. (Lehár nagyoperettje. A klasszikus operettciklus ötödik darabja. Bérletszűnetben. Remés helyárrakkal. Mozás Magda fellepével.)

Csütörtök este fél 9 órakor: Az aranyember. Jókai emlékünnep, az 1885. január 31-i első kolozsvári előadás 50.ik évfordulóján. A társulat bucsuelőadása egy hó-

napos váradi turnéja előtt. Premier bérlet 10. sz. A bérlok jegyét kívánatra becsereéli a színház.)

MUNKAS-MOZGÓ MÜSORA:

Str. V. VII 7. TEELFON 171.
Szerdán, csütörtökön 5, 7 és 9 órakor A szívek melódiája. Operett filmsláger. Főszerepben: Gustav Fröhlich, Hans Junkermann és Maria Pandler.

RÁDIÓ MÜSOR

Szerda, január 30.

Bukarest. 13: Vizálás. 13.03: Lemezek. 14.25: Hírek. 14.40: Lemezek. 18: Rádiózenekar. 19: Időjárásjelentés, hírek. 19.15: Rádiózenekar. 20: Előadás. 20.20: Híres hegedűművészek lemezek. 20.45: Előadás. 21.05: Leo Freund zongorázik. 21.35: Valentine Cretzoiu énekel. 22: Előadás. 22.15: Rádió szalonzenekar. 23: Hírek.

Budapest. 13.05: Berki István cigányzenekara. 13.30: Hírek. 14.20: Pontos időjelzés,

Időjárásjelentés. 14.30: Bachmann-szalonkvintett. 15.40: Piaci árak. 17.10 Ifjúsági rádió. 17.45: Időjárásjelentés. 18: Csevegés. 18.30: Ladányi Ina énekel. 19.10: Olasz nyelvoktatás. 19.40: Dobos Imre tárogatózik. 20.15: Csevegés. 21.10: Lemezek. 22: Külpolitikai figyelő. 22.40: Hírek. 23: Az Operaház zenekara. 24.20: Hírek angol nyelven. 24.35: Károlyi Árpád cigányzenekara. 1.05: Hírek.
Bécs. 17.10: Lotte Lehmann énekel lemezek. 20.25: Zenekari „hangverseny, énekel Leonardo Aramesco tenor. 22.30: Szimfónikus hangverseny (Schubert VIII. szimfónia, Prokofieff: klasszikus szimfónia, stb.)
Deutschlandsender. Clemens Krauss vezényel lemezeken.
Lipce. 22: Liszt Ferenc művei zongorán zenekarral

SZFAT AMENU

Héber nyelv tanulására alkalmas nyelvkönyv. Korlátolt mennyiségben kapható román és magyar fordítással is

az Uj Kelet könyvosztályában

Ara 120 lej

Szállítjuk utóvétől vagy az üzem és portóköltség (10 lej) előzetes befizetés mellett.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jellegű levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékeve van.

Héber nyelv tanítását vállalom biztos eredmények. Cim a kiadóban.

Szépén butorozott szoba, fürdőszobahasználattal és teljes ellátással, egy vagy két személy részére kiadó. Cim: Semlyén, Str. Iuliu Maniu 33.

Kiadó különbejárta szép butorozott szoba, fürdőszoba használatl. Gen. Berthelot (Eötvös u.) 25.

Sürgős: Palesztinába keresek partnert, ki a költségeket fedezné „Csertifikát” van. Pontos címetek „30 ezer” jellegre.

Garzon lakás belvárosban, két uccai szoba stb. február 1-re kiadó. Kiadó ugyanott egy szobás garzon lakás is. Cim és feltételek 907. sz. telefonon.

Fűszeres angro szakmában teljes jártassággal bíró fiatal segédet keres azonnalra Lefkovits Leopold, Satumare.

Biztos egzisztenciával és félmillió lej vagyonnal rendelkező 29 éves izr. vallású, nagyvárosban élő, önálló kereskedő vagyok. Komoly házasság céljából megismerkednék magamhoz illő, koru, képzett urileánnyal. Teljes című levelet lehetőleg fényképpel ellátva „Márcusi esküvő” jellegre a kiadóba kérek.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező Mirea iroda. Cluj, Calea Regele Ferdinand 116 szám.

Intelligentes Kinderfräulein Jüdin mit Jahreszeugnis sucht für sofort Stellung geht auch aufs Land. Adresse: Leuchter Helen bei Herrn Dux Iclodul-Mare, jud. Someș.

HI

Koldus

A járda széles...
Eljárattak. Sz...
emberek — a...
szerint. A sz...
hercegek. Az...
császár lehet...
volna. A más...
Es ültek a sz...
emberek azon...
az éjszakán...
az uccán,
a járda széles

Már jól benn...
az éjszakában...
ferdeszemű...
szólott a bic...
tiéd a város...
nyugati része...
nyújtás. Ugy...
mint egy m...
nyelvével —
a szeme h...
a városnak a...
része. Tiéd...
birodalmad.

Mivel, hogy...
legkoldusabb...
intézkedett...
Koldusok fő...
tébécéhez fo...
a város kelet...
jolat. Sok ga...
lakja. Dicsért...
Majd a vak...
tiéd a város...
része. Sok jó...
üzletes lakja...
A te birodalm

Mire meghaj...
elosztódott a...
elindultak a...
ki-ki a birodal

A király rész...
egyháznak. Bukare...
kodó a következő...
katoikuk egyházh...
va Vasile Suci...
jának halála felet...
egyháznak részvét

Nagy áradás...
ból jelentik: Az u...
vető áradások kü...
Giurgiu környékén...
ban a Bahlui és...
agadtak és az...
et előntéssel fen...
előntötte a Bahl...
egy nagyobb utsz...
Foltesti állomá

Egész C...

PICO

Fej-, váll-...
ái, idegfájdalm...
bánál a termész...
rűviz rendkívül...
rán raggel egy...
tőcsatornát alap...
leniti.

Két katonai...
Jasiból jelentik...
repülőgéppel...
gyakorlatos gép...
kürtelen kereked...
lyosan megsérült...
nagy ejtőernyővel...
másik, amelyet...
tett, sértetlen m...

Megszökött...
kém. Bukarestből...
ség táviratilag h...
a gének tudomás...
veszedelmes ukra...
évi és 3 hónapi...
ára való szállít...
natból és megsz...

HIREK

Koldus történet

A járda szélén kuporogtak. Eljártak. Szegény emberek — a zsebük szerint. A szívük szerint: hercegek. Az egyik császár lehetett volna. A másik: király. És ültek a szives emberek azon az éjszakán, az uccán, a járda szélén.

Már jól benn voltak az éjszakában, amikor a ferdeszemű ekeppen szökött a bicegőhöz: tiéd a város nyugati része, pajtás. Ugy beszélt, mint egy miniszter. A nyelvvel — csettintett, a szeme hunyorgott — az a városnak a sírosabbik része. Tiéd. A te birodalmad.

Mivel, hogy ő volt a legkoldusabb, ő intézkedett. A ferdeszemű. Koldusok főnöke. A tébécéshez fordult: tiéd a város keleti része: jó falat. Sok gazda lakja. Dicsérte az árut. Majd a vakshoz fordult: tiéd a város üzletes része. Sok jólkű üzletes lakja. Tiéd. A te birodalmad.

Mire meghajnalodott — elosztódott a város. Reggel elindultak a koldusok, ki-ki a birodalmába.

Adler Hubert

A király részvéte a görögkatolikus egyháznak. Bukarestből jelentik: Az uralgó a következő táviratot intézte a görög katolikus egyházhöz: Mélyen le vagyok sujtva Vasile Suciú Románia első metropolitánjának halála felett és az egyesült román egyháznak részvétemet küldöm.

Nagy áradások a regátban. Bukarestből jelentik: Az utóbbi napok esőzéseit követő áradások különösen Iasi, Galac és Giurgiu környékén okoznak károkat. Iasi-ban a Bahlui és Nicolina vizei erősen megdagadtak és az alacsonyabbfekvésű negyedik elöntéssel fenyegeti. A Bárlad folyó elöntötte a Bárlad-Beresti-Galac vonal egy nagyobb utszakaszát Lascar Catargiu és Foltesti állomások között.

PICCAVERT

Egész Cluj veszt jegyet a Piccavert előadására.

Fej-, váll- és ágyék-reumánál, ischiásnál, idegfájdalmaknál, szaggatásnál és zsáknánál a természetes „Ferenc József” kesztyűvíz rendkívül hasznos háziszert, mert korán reggel egy pohárral bevéve, az emésztőeszközöknél alaposan kitisztítja és méregteleníti.

Két katonai repülőgép összeütközött. Jasiából jelentik: Tegnap reggel két katonai repülőgép összeütközött a levegőben. Két gyakorlatozó gépet egymáshoz vágott a hirtelen kerekedett szél. Az egyik gép súlyosan megsérült és utasa Dimitriu főhadnagy ejtőernyővel szerencsésen földet ért. A másik, amelyet Goisan Titus őrmester vezetett, sértetlen maradt.

Megszökött egy három évre elítélt kém. Bukarestből jelentik: A bacăui ügyészség táviratilag hozta a IV. hadtest ügyészségének tudomására, hogy Colivaciuc Matei a veszedelmes ukrán eredetű kém, akit a 2. és 3. hónapi börtönrre ítélték, Targu-Ocneára való szállítása közben kiugrott a vonatból és megszökött.

Nehéz székülésben szenvedők, akiknek gyakori fejfájás, mellnyomás, szívdobogás, gyomorműködési zavarok és különösen fájdalmas végbélbajok — mint aranyér, repedés, előesés, polipus, sipoly, szüléklet — teszik az életet nehézé, igyanak reggel és este negyed pohár természetes „Ferenc József” kesztyűvizet.

Betörték az ismaili katedrálisba. Bukarestből jelentik: Az ismaili katedrálisban tegnap éjjel betörők jártak és értékes kegyesreket vittek magukkal.

A Dnyeszter mellett elfogtak egy szovjet orosz menekültet. Bukarestből jelentik: Orhei mellett a határőrök elfogtak egy Irim Onofrei nevű egyént, a mint Oroszországból átszökött Romániába. Elmondta, hogy Armeasca ukránai városkából való, de nyomora miatt nem tudott otthagadni tovább.

„Nagyszentmiklós élet-halál harca a gazdasági válság legyűrésére” címmel az Uj Kelet múlt évi december 30-iki számában hosszabb cikket közölt. Ebben a cikkben többek között Stein Mathias az antiszemitaizmus vádjával illettük. Nagyszentmiklósról most arról értesítenek bennünket, hogy Stein Mathias malomigazgató mindig a felekezeti béke szolgálatában állott és az antiszemitaizmus vádja éppen ezért nem illetheti őt. A magunk részéről annyival is inkább adunk örömmel helyet ennek a rektifikációnak, mivel az Uj Kelet is fenntartása óta mindig a felekezeti béke és faji egyetértés érdekeit tartotta szem előtt.

L'ORDONANCE

(A tisztiszolga)

Marcelle Chantal-al. Guy de Maupassant regénye után.

A megtalált aranyládák. Londonból jelentik: Kent grófság területén megtalálták azt a két aranytal telt ládát, amelyek utas szállító repülőgépről Párizsból jöve a viharban a gépből kiestek s amelyekről a gép személyzete is azt hitte, hogy a La Manche csatorna vizébe zuhantak le a repülőgépről. A megkerült arany értéke meghaladja a 6 ezer fontot.

Házasság. Winkler László Bukarest és Adalfride Hilde Goldmann Sanfrancisco ezuton értesítik összes rokonaikat és ismerősöket, hogy Jeruzsálemben házasságot kötöttek. Minden külön értesítés helyett.

Giszkalay János irodalmi törvényszék előtt. Február 7-én csütörtökön este fél 9 órakor a helyi unitárius gimnázium dísztermében tartja meg a Wizo és az EZSNZS kolozsvári helycsoportja Nagyszabású irodalmi törvényszékét, melynek tárgya Giszkalay: Akiba csudalatos élete című történelmi regénye. Az irodalmi törvényszékkel szemben rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg városszerte és így a Kolozsváron eddig lezajlott irodalmi törvényszékek sorában ez kiemelkedő eseménynek ígérkezik, annál is inkább, mert a törvényszék előtt Giszkalay János személyesen fog védekezni az ellene felhozott vádakkal szemben. A tárgyalást pont fél 9 órakor kezdik, miért is felkérjük a n. b. közönséget a pontos megjelésre. Jegyek iránt érdeklődni Schwartz Eugen posztókereskedésben. Telefon 498.

A brassói Zsidó Nőegylet estélye. Nagy siker jegyében folyt le a brassói Zsidó Nőegylet estélye. Ott voltak a város zsidó társadalmán kívül az összes román notabilitások. Dumitrescu-Páron a város polgármestere, Deliceanu ezredes, de V-ik hadtest vezérkari főnöke, adjutánsával, Cambrean kapitány és neje, Nistorescu Traian p. ü. adminisztrátor, dr Carafoli a repülőgyár igazgatója, a Principele Mircea Egyelet képviselőjében dr Beritia Severné, dr Bleahu Dávidné, Suciú Gyuláné. A Prophilaxiát Tanácsuné, a Vörös Kereszt Egyelet Strat ezredesné képviselték. Dr Colbasi, dr Nistor Soreacu, Canarache és még sokan mások vettek részt. A sikerült estély rendezéséért a dícséret főképpen Deutsch Arminné, a Nőegylet agilla, buzgó és fáradhatatlan elnöknőjét illeti, kinek méltó munkatársai voltak a rendezésben Rosner Sándorné és Eiger Adolfné. A pénztárnál Pálfi Lajosné, Czifrom Aladárné, Farkas Nándorné, a pezsgőnél Steinbergerné, dr Salusinszkiné Papp Vincéné, Gál Samuné, Weisz Pálné; a cukrászdában Seidlerné és Czitrom Baby, a kávéházban dr Tausingerné, Kleinné; a feketekávéházban: Guthné és dr Harnikné. Kellemesen illeszkedett bele az est hangulatába Weinberger Ibi kedves jazz énekszámával. Az estélyt Eigerné és dr Holdengraber táncra nyitotta meg. (F. L.)

Palestine & Orient Lloyd Paris

a legnagyobb világcég a Palesztinával kapcsolatban levő utazásokra és szállítókra. Romániában

KEDEM

(Bukarest, Str. Colței 1.)

utazási iroda által képviselve értesíti az utazóközönséget, hogy az egyedüli cég, amely szerződést kötött a Maccabi sport világszövetséggel az összes Maccabista sportolóknak és turistáknak szállítására akik a telavivvi Makkabiadára akarnak utazni.

Az utazásokat egész különleges komfortban és árban a Román Tengerészeti Szolgálat

SERVICIUL MARITIM ROMAN

hajóin fogják lebonyolítani.

Ezekon kívül a következő hajókon lehet még utazni:

„POLONIA“

Transatlantikon a Polish-Palestine Line társaság tulajdonában,

A Palestine Maritime Lloyd Ltd.

hajókon (Lazar Berkovici), a francia „PATRIA” hajón (20.000 tonna), amelyet speciálisan erre a célra hoznak Constantába.

Az utasok számát szigoruan korlátozzák mindezekon a hajókon és ezért az érdekelteknek ajánlatos minél előbb jelentkezni az utra a

PALESTINE & ORIENT LLOYD

turista és utazási iroda romániai általános képviselőjénél, a

KEDEM-nél

A Haggibbor Klub szerdai klubestjén az erdélyi fiatal zsidó generáció egy tehetséges zeneszerző tagja saját szerzeményeiből ad elő. Rieger László a neve ennek a tehetséges fiatal zenésznek, aki már több erdélyi városban adott saját szerzeményű zongoraszámaiból önálló hangversenyt. Legutóbb Nagyszabású volt zajos sikere és a kritika mint egy sokat ígérő tehetségről számolt be. Szerda esti műsora: 1. Bach Paraphrase; Prehuidum, Intermezzo, Presto. 2. Image. 3. Fughette. 4. Zwei rumänische Tänze; a) Hirtentanz, b) Volkstanz. A hangverseny pontosan este fél 11 órakor kezdődik.

Mindenki látni akarja

PICCAVERT

február 8-án és 10-én

Pánik a temesvári Select-mozgóban. Temesvári tudósítónk jelenti: A vasárnap délelőtti filmmatinén pánik tört ki a Select-mozit zsufozásig megtöltött közönség körében. A mozi üvegteteje felől egyszerre nagy robaj és dübörgés hallatszott. A közönség dermedt rémületben meredt a plafon felé. Hirtelen azt hitték, hogy a Capitol-mozgóban történt plafonbeomlás fog megismétlődni. Az igazgatóság azonnal kiürítette a termet, majd utána néztek, hogy mi okozta a nagy robajt. Kiderült, hogy a szomszédos hatemeletes palotáról nagy hőtömegek zuhantak rá az alacsonyabb Select-mozi épületének tetejére. Mintegy félórai megszaladás után a közönség ismét elfoglalta helyét, de az egyre ismétlődő dübörgések miatt ideges hangulatban vonultak ki az előadás befejezése után.

Megőrült a marsellei merénylő egyik bűntársa. Párizsból jelentik: Krajl Mie, a marsellei gyilkos merénylő egyik bűntársa megzavarodott marsellei fogságában.

Uj szikratáviróállomások és repülőterek Singaporeban. Londonból jelentik: Az angol légügyi minisztérium és a főposta szakértői reggel távolkeleti légi utra indulnak Indián át Singapore felé, ahol új szikratáviró állomások és repülőterek felállítását helyeit állapítják meg.

Sidy Thalék ujra Kolozsvárra jönnek

Két hónappal ezelőtt egész Kolozsvár hangos volt a jiddis melódiáktól, amelyeket Szidi Thal, a nagyszerű jiddis szubrett énekelte a Magyar Színház színpadán. A kitűnő csernovici operett-társulat azóta Erdély összes zsidó centrumaiban óriási sikerrel szerepelt. Most Tefner Adolf művészi irányítása és igazgatása mellett saját repertoárral. A jiddis operettirodalomnak van még néhány remeke, melyet nem mutattak be Szidi Thalék Kolozsváron. Szombaton, vasárnap és hétfőn most ezek a darabok kerülnek itt bemutatásra. A kolozsvári zsidó publikum, mely az első alkalommal szeretetébe fogadta és lelkesen ünnepelte a jiddiseket, most sem fog megelégedni arról a néhány estéről, amelyet a társulat és Szidi Thal nagyszerű művészete tett számára felejthetlenné.

Huszezer éves város ástak ki Arizonában. Londonból jelentik: Arizona amerikai tagállamban, Sonora környékén ősrégi város alapjait ástak ki, amelyekből archeológusok azt a megállapítást vonták le, hogy a történelem előtti időkől származik, csaknem huszezer éves. Lakói Ázsiából származhattak az Amerikába s a mongol tipushoz tartozhattak.

A DIANA sósorszesz olcsó és teljesértéket pótol egy drága szájvizet. Csakis DIANA fejrassal valódi.

Szeles, havas idő várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognóza szerint élénk északi szél mellett sok helyen eső, vagy havazás lesz s a hőmérséklet csökkenni fog. — Newyorki jelentés szerint az Egyesült Államok területén helyenként még 20–40 fokos hideg uralkodik. Newyorkban újabb nagy havazás volt, úgyhogy négyezer hóeke és vontatógép dolgozik az uttestek takarításán.

UJ KELET Legújabb hírek

Göring vaddisznót lőtt a németek által elpusztított bialowieczai erdőben

Angol-francia körökben nem vártak konkrét és közvetlen eredményeket a londoni tárgyalásokról

A Daily Telegraph szerint Londonban ki fogják próbálni Németország békebarát kijelentéseinek valódi értékét

Varsó, január 29. Göring porosz miniszterelnök lengyelországi látogatásáról a kormánylapok csak lakonikus hivatalos jelentéseket közölnek, minden kommentár nélkül. Az ellenzéki lengyel lapok és a külföldi sajtó annál élénkebben kommentálja Göring „vadászatát”.

A lengyel kormány-kommuniké mindössze arra szorítkozik, hogy Göring egy vaddisznót lőtt a tegnapi vadászatán. A lapok azonban egyebet is tudni vélnek. Tudják, hogy az állambiztonsági hivatal szigorú intézkedésekkel távol tart mindenkit a porosz miniszterelnöktől, akit saját, Németországból hozott detektívjei vesznek körül és akit ugyancsak Németországból hozott fotóriportere fényképez.

Heves lengyel és orosz kommentárok

Az ellenzéki lapok felteszik a kérdést: vajon ennek a vadászatnak nincs-e mélyebb politikai jelentősége? A Kurj Codnenny című független újságot tegnap elköbölték a hatóságok, mert azt írta, hogy Göring abba az erdőbe jött vadászni, melyet tíz évvel ezelőtt a németek pusztítottak el. Nagyon lehetséges — írja a lap — hogy Göring egyike volt azoknak, akik a bialowieczai erdőt elpusztították. De ha nem is volt közöttük, akkor is áll a tény, hogy a tegnapi pusztítók barátja ma, mint a lengyel állam vendége vadászik a bialowieczai erdőben.

A Kurjer Warszawski, a jobboldali ellenzék organuma, Hitlernek a Gazetta Polska-ban tett nyilatkozatával foglalkozik és megállapítja, hogy a Führer mindenről beszélt, csak arról nem, ami Lengyelországot leginkább érdekli, és pedig Németország szándékairól, keleti határait illetőleg.

A moszkvai lapok is élénken kommentálják Göring lengyelországi látogatását. Orosz politikai körökben úgy látják, hogy a német külpolitika a lengyelekhez való közeledés óta egyre erősbödő oroszellenes irányzatot vesz fel.

A Gazetta Polska-ban egyébként feltűnő támadás jelent meg tegnap a csehszlovák kormány ellen, abból az alkalomból, hogy a csehek betiltották a lengyel kisebbség utolsó maradt egyetlen napilapjának további megjelenését. A lap kérde a demokráta Csehszlovákiától: hogyan egyeztetni össze ezt az intézkedést az oly sokat hangoztatott demokratikus elvekkel.

London, január 29. A külpolitikai élet homlokterében a küszöbön álló londoni angol-francia tárgyalások előkészületei állnak. Hivatalos helyen kijelentették, hogy a londoni eszmecsere kölcsönös tájékoztatás célját szolgálja. A Daily Telegraph szerint is csak bevezető cselekménynek lehet tekinteni az angol és francia államférfiak találkozását, melynek folyamánként ki fogják próbálni Németország békebarát kijelentéseinek valódi értékét. A párizsi estilapok is hangoztatják, hogy a londoni eszmecsere csak kiindulási pontja lehet további diplomáciai tárgyalásoknak és így a francia kormányférfiak látogatásával ezuttal nem szabad közvetlen eredmény felmutatását várni.

Anglia biztosítani akarja Németország fegyverkezési egyenjogúságát

A londoni lapok ugyanezre hangoztatják, hogy Anglia meg akarja találni a

módját annak, hogy biztosítsák Németország fegyverkezési egyenjogúsága és a Genf-be való visszatérés lehetősége.

A francia jobboldali sajtó figyelmébe ajánlja a francia kormányférfiaknak, hogy Londonban tartsák állandóan előtérben a francia biztonsági követeléseket. Flandin miniszterelnöknek tegnap értekezlet volt, amelyen Germaine Martin pénzügyminiszter és Tannery, a Francia Bank új kormányzója is részt vett. A miniszterelnök kijelentette az értekezlet után, hogy bár fennáll a lehetősége annak, hogy London-

ban pénzügyi kérdésekről is tárgyalni fogna, a pénzügyminiszter még sem kíséri őt és Laval Londonba.

Laval tegnap fogadta Clark párizsi angol nagykövetet, aki tájékoztatta a külügyminisztert a londoni látogatás munkarendjéről és közölte az angol felfogást a biztonság és a leszerelés kérdésében elfoglalt francia álláspontot. Laval ugyancsak tegnap Koester német követtel is tárgyalt. A megbeszélés tárgyát a keleti és római egyezmények, valamint a Saarvidék kérdése képezte.

Országszerte tombol az influenza-járvány

Kolozsváron három halálos áldozata volt a megbetegedéseknek. Komplikációkkal jár az influenza

Cluj-Kolozsvár, január 29. Az utóbbi hetekben, a veszélyes időjárás következtében súlyos influenzajárvány lépett fel Kolozsváron, ami az előző évek könnyű lefolyású megbetegedéseivel szemben halálos áldozatokat is követelt. A spanyoljárvány az idén, úgy látszik, súlyosabb és nehezebb lefolyású, mint eddig volt. Néhány esetben a betegség erősen megtámadta a tüdőt és a hatóságok orvosok tapasztalatai szerint ezek az esetek elég gyakoriak.

Kolozsváron három halálos áldozat történt. Egyes orvosi körökben azonban kevésbé pesszimiztikusan ítélik meg a helyzetet és a haláleseteket annak tudják be, hogy a betegek nagyon le voltak gyengülve és a legkönyvebb lefolyású betegségeket sem tudták volna kiheverni.

Az influenza miatt Kolozsváron már néhány iskolát bezártak. Első volt az Egyetemi Pedagógiai Szeminárium, amely egy hétre zárta le kapuit. Több iskolában egyes osztályokat szabadságot, de valószínűleg látszik, hogy el fogják rendelni az összes iskolák bezárását.

Ugyanakkor azonban a többi járványos betegségek is pusztítanak városzerte. Vörheny és diftéria megbetegedések fordultak nagyon sűrűn elő, ami a gyermekes házakban nagy izgalmakat okoz. Ezek a megbetegedések sem súlyos lefolyásúak és a városi orvosi hivatal számos intézkedést tett már a járvány továbbterjedésének megakadályozására.

Mint az ország többi vidékeiről is jelzik, az influenza minnélül nagy méreteket öltött. A bukaresti iskolák már egy hete zárva vannak és tegnap kellett volna megkezdeni a tanításokat. A járvány folytonos terjedése miatt azonban a minisztérium az iskolák további betegektől való elvonását döntötte. Ma reggel a városi főorvosi hivatalban megbeszélés volt, amelyen a járvány leküzdésére szükséges intézkedéseket beszélték meg. Vidéken az influenza középgyulladásos megbetegedésekkel komplikálódik. Különösen Buzában sok a hasonló megbetegedés, Galacban 330 iskolagyereket fekszik influenzaiban. Az összes iskolákat bezárták.

Napok alatt megoldódik a gazdasági és pénzügyi élet problémája

Rövidesen összeül a királyi palotában a koronatanács

Bucuresti-Bukarest, január 29. A gazdasági és pénzügyi élet problémája, amely néhány nap óta élénken foglalkoztatja a kormányt, mint a közvéleményt, megoldás felé közeledik, habár még nem tudni, hogy fog ez megtörténni. Mindenesetre soká már nem fog tartani a bizonytalanság.

Manolescu-Strunga kereskedelmi miniszter ma délelőtt 11 órakor megjelent az uralkodónál és néhány tárcája folyó ügyeit illető dekrétumot mutatott be, valamint egy terjedelmes emlékiratot, amely a miniszter elképzelése szerint megoldást tartalmaz az ország gazdasági és pénzügyi nehézségeire.

Az Adeverul tudni véli, hogy az utóbbi napokban felmerült különböző megoldási lehetőségek között a kereskedelmi miniszter tervezetének bizonyos pontjai is alkalmazva lesznek. A lap szerint valószínű, hogy a mai kihallgatáson döntés nem tör-

tért és az uralkodó tájékozódni akart a két fél álláspontjáról. Hátra van még a palotában összeülő gazdasági tanács ülése, amelyet rövidesen megtartanak és amely után döntés várható. Emiatt halasztotta el Manolescu Strunga tervbe vett londoni utazását is.

Az Adeverul írja, hogy ma reggel elterjedt az a hír, hogy Slavescu pénzügyminiszter ki akar válni a kormányból. A miniszter inkább ehhez a lépéshez folyamodna, minthogy megváltoztatná eddigi gazdasági politikáját. Állítólag ez tudomására jutott a miniszterelnöknek is, aki kérte Manolescu Strungát, változtasson egyet-mást tervén.

A pénzügyminisztérium egyik embere telefonon tudatta a hírt a pénzügyminiszterrel, aki a következőket válaszolta: A hír nem felel meg a valóságnak. Ugy a pa-

lotában összeülő gazdasági tanácsban, mint a minisztertanács alkalmával fenn fogom tartani álláspontomat. Kijelenthetem azonban, hogy miután olyan határozatról van szó, ami az egész kormányt köti és nem egy minisztert, nem fogok semmilyen nehézséget okozni. Nem fogok lemondani és továbbvezetem tárcám ügyeit.

A lap híradása arról is beszámol, hogy Tatarescu nem akar hatalmi kérdést csinálni a dologból és két munkatársát meg akarja békéltetni egymással.

Még nem döntöttek a moztulajdonosok a sztrájk ügyében

Cluj-Kolozsvár, január 29. (Az Uj Kelet tud.) Az erdélyi és bánági moztulajdonosok ma tartották meg értekezletüket Kolozsváron a Sfatul Negustoresc helyiségében, melyen a filmbizottság által követelt új illetékek elvetélték.

Az értekezleten az összes erdélyi filmszínházak képviselői voltak. A jelenlevők az újonnan követelt adók és különböző illetékek folytán teljesen tönkretett moziipar helyzetét ismertették, rámutatva arra, hogy a filmszínházak nem tudják továbbra is elviselni az egyre súlyosbodó terheket és el vannak határozva a legkiméletlenebb harcra a filmbizottság legújabb rendelete ellen, amely a zeneszerzők magánegyesülete javára vetett illetékek.

Az értekezleten Eschenasi, a filmszínházak szindikátusának elnöke memorandumot állított össze, amelyet a moziigazgatók delegációja a miniszterelnök elé terjeszt a bukaresti és regáli mozik memorandumával együtt és amennyiben a miniszterelnökség nem döntene kedvezően a filmszínházak kérésében, úgy ezek tiltakozó sztrájkba lépnek az ország egész területén.

Az ülésen felvetődött a mozi-szindikátus megerősítésének és újjászervezésének kérdése is, amit Eschenasi elnök javaslatára egyhangúlag elfogadtak.

A moztulajdonosok bizottságot választottak meg, amely holnap Bukarestbe utazik, hogy ott a miniszterelnök előtt ismertesse álláspontját. Végleges határozatot a sztrájk ügyében csak a bizottság visszatérése után hoznak.

Munkanélküliek küldöttsége a belga királynál

Bruxelles január 29. A király ma fogadta a munkanélküliek küldöttségét, amelyet Emil Vandervele vezetett. Az egyik delegátus a következő szavakkal fejezte be sérelmeik esetelését: Mikor az államfőhöz fordulunk, az emberhez és a családfőhöz is fordulunk. Ez lehetővé teszi a királynak, hogy megértse helyzetünket és reményt keltsen bennünk. Nem akarunk bizonytalanság és kellemetlen segélyt, amely mindinkább lealacsonyító adomány jellegét veszti fel, hanem munkát akarunk, hogy biztosíthassuk napi kenyerünket, otthonunk méltóságát, függetlenségét és boldogságunkat.

— 300 éves a francia Akadémia. Párizsból jelentik: A Francia Akadémia a nyári folyamán ünnepli fennállásának 300. évfordulóját. Ki fogják adni az alkalommal a híres akadémiai szótár jubileus nyolcadik kiállítását s könyvkiállítást is rendeznek a fennállás óta kiadott művekből.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj, Strada Baron L. Pop 10. Telefon: 9-77.

CENZURAT

Taxa post-plătite în m. No. 224713/

10. Telefon: Havonta 110 évre 600, egy földre: Havonta 12, egy detések díja KELET az ország egyet- Cikkeit utá- rás megjelöl

Árviz elő

Minden tavasz az időjárás és az eszkalon az árvizek, ma jellemző.

Románia az zik, mely legtöbbször immár nagyon bályoztak és sem gondolt r

ne tenni.

A politikai volt már, sok beszélnék róla.

De arról, hogy az emberek tíz az gátnélküli földekre és fa soha sincsen s

Tessék erre nem akkor, an kell adni árviz tervszerűen, adva, lehetne tett vidékek á

Flandin és

Az angol kül től való átmen most újra erős és Laval londoni menyeként a h kezdő napokban

lítja annak erő a leszerelési ké ségbe visszavez a szempontból

ést is, amelyb látja, hogy a nyugati hatalm

fogadható módé körök nem titk

Épést utolsó k sikerül elérni a

ből újra levonja ket. Beavatott az angol korm

magatartásától bizonyos telár megegyezést al

Londonban a zást ugyanoly amely 1914-ben zott létrejött.

utóbbi hatalom megegyezéssel antant-politika,

mutatják, nem lia olyan megol delmet kizárná,

az európai ha történi bevoná rint a francia

basonló ebben a bizonyít az Aus egyezmény Ró is. Ebben a ter köztük: Néme fel, hogy az os sák, hanem es avatkoznak a szerződést Ném mert ez nem zá ria — ha saját hoz akar csatlá nére is meg ne németek hivató désre azokkal

lyek az esetleg Ausztriát ebbe lyvekeznének.

Serutator, a szerkesztője, el fegyverkezés helyzettell kell plást nyert, korlátozására h döt mondottak. kérdésében létr

podást, ugyan zést is Lausan zést szerződés t tonal intézkedé országnak aján németek e nélk